

STRATEGIE INTERNACIONALIZACE MASARYKOVY UNIVERZITY

Schváleno Kolegiem rektora dne 1.4.2003

Obsah

Úvod.....	4
1. Internacionalizace jako realita.....	5
2. Proč internacionalizace?.....	5
3. Oblasti pro internacionalizaci MU	6
3.1 Studijní nabídka.....	6
3.11 Studijní programy v cizím jazyce.....	6
3.111 Bakalářské programy	6
3.112 Magisterské programy.....	6
3.113 Doktorské programy	7
3.12 Společné diplomové programy s partnerskými univerzitami.....	8
3.121 Sdílené diplomové programy	8
3.122 Doktoráty pod dvojím vedením	9
3.13 Speciální programy pro zahraniční studenty.....	10
3.131 Semestrální programy	10
3.132 Letní školy.....	12
3.14 Individuální předměty v cizím jazyce	13
3.141 Bakalářský a magisterský stupeň	13
3.142 Doktorský stupeň	15
3.15 Předměty/ intenzivní kurzy vyučované zahraničními učiteli	16
3.2 Cizí jazyky.....	17
3.21 Studenti.....	17
3.22 Učitelé	18
3.221 Účast v běžných jazykových kurzech.....	18
3.222 Účast na speciálně připravených kurzech	19
3.223 Účast na intenzivních jazykových kurzech v zahraničí	19
3.23 Administrativní pracovníci.....	19
3.231 Určení úrovně jazykových znalostí pro konkrétní pracovní funkce	19
3.232 Implementace strategie rozvoje jazykových schopností.....	20
3.24 Oficiální používání anglického jazyka na MU.....	20
3.241 Standardizace terminologie.....	20
3.242 Překlady do angličtiny	21
3.243 Nápisys	21
3.3 Výzkum	22
3.31 Žádosti o grant.....	22
3.32 Fakultní a univerzitní stipendia.....	23
3.4 Služby pro zahraniční studenty	23
3.41 Péče o přijíždějící zahraniční studenty	24
3.411 Orientace	24
3.412 Zahraniční studentské centrum	24
3.42 Koleje	25
3.421 Podmínky na studentských kolejích.....	25
3.422 jazykové znalosti.....	26
3.5 Publicita MU	26
3.51 Propagační tiskoviny	26
3.52 Propagační předměty.....	27
3.53 Organizace konferencí a seminářů	27

3.54	Reprezentace v zahraničí.....	28
3.55	Webové stránky.....	28
3.551	Přístup na webové stránky CZS.....	28
3.552	Studium v angličtině (či jiném cizím jazyce).....	29
4.	Nástroje pro zefektivnění procesu internacionalizace.....	30
4.1	Zefektivnění stávajících výměnných programů.....	30
4.11	SOCRATES/ERASMUS.....	30
4.12	Další programy EU.....	31
4.13	CEEPUS.....	31
4.2	Lepší využití Transformačních a rozvojových programů MŠMT.....	32
4.21	Nové předměty a diplomové programy.....	32
4.22	Studentská mobilita.....	32
4.3	Prohloubení spolupráce se zahraničními univerzitami.....	32
4.31	Bilaterální smlouvy.....	32
4.311	„Družby“.....	33
4.32	Univerzitní sítě.....	34
5.	Priority (krátkodobé).....	34
5.1	Příprava jazykových předpokladů pro zavedení předmětů/programů v cizích jazycích na jednotlivých fakultách.....	35
5.2	Zlepšení jazykových schopností administrativních pracovníků.....	35
5.3	Podpora přednáškových pobytů hostujících vyučujících ze zahraničí.....	35
6.	Závěr.....	36
	Harmonogram.....	37

Úvod

Z podnětu rektora došlo k vytvoření v březnu 2002 Komise pro internacionalizaci v koordinaci ředitele Centra zahraničních studií D.Sparlinga. Děkani fakult byli vyzváni, aby delegovali do Komise zástupce svých fakult a ředitel CZS oslovil další členy akademické obce. Komise začala pracovat v dubnu 2002 a scházela se pravidelně (přibližně jednou za měsíc). Komise pracovala v následujícím složení:

Právnická fakulta:	doc. JUDr. Dalibor Jílek, CSc. (od listopadu 2002) prof. JUDr. Josef Bejček, CSc.
Filozofická fakulta:	doc. Mgr. Milada Franková, CSc.
Pedagogická fakulta:	doc. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.
Lékařská fakulta:	MUDr. Vladana Woznicová, Ph.D (od března 2003) doc. MUDr. Roman Hájek, CSc.(do března 2003)
Přírodovědecká fakulta:	doc. RNDr. Petr Klán, Ph.D. (od března 2003) prof. RNDr. Jiřina Relichová, CSc. (do března 2003)
Fakulta sportovních studií:	doc. PaedDr. Jitka Kopřivová, CSc.
Ekonomicko správní fakulta:	doc. JUDr. Ivan Malý, CSc.
Fakulta sociálních studií:	doc. PhDr. Lubomír Kostroň, M.A. CSc. prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D.
Fakulta informatiky: Centrum zahraničních studií:	doc. RNDr. Luboš Brim, CSc. PhDr. Don Sparling Mgr. Veronika Baránková Mgr. Lukáš Morávek

1. Internacionalizace jako realita

Proces internacionalizace vysokých škol se v devadesátých letech stal celosvětovým a obzvláště evropským trendem. Masarykova univerzita projevila vůli se do tohoto procesu aktivně zapojit a učinila několik klíčových rozhodnutí. Z hlediska strategie byla potřeba internacionalizace začleněna do dlouhodobého záměru MU. V praxi byly uskutečněny nejdůležitější kroky v podobě zavedení evropského kreditního systému (ECTS) a změnou systému pětiletých magisterských programů na tříleté bakalářské a dvouleté magisterské studijní programy, což je v souladu s duchem Boloňské deklarace. Tyto kroky však jen vytvořily rámec, který zefektivní a zjednoduší proces internacionalizace MU. Pro Masarykovu univerzitu je nyní důležité učinit praktické kroky, které povedou k internacionalizaci univerzity na všech jejích úrovních.

2. Proč internacionalizace?

Ačkoliv internacionalizace MU již začala, nemusí být potřeba a vlastně i nutnost internacionalizovat MU jasné. Důvody pro internacionalizaci mohou být velice stručně shrnuty v následujících bodech.

Za prvé, bez většího zapojení do procesu internacionalizace by Masarykova univerzita byla bezvýznamnou regionální univerzitou. Snahou MU by mělo být vytvoření reputace dynamické instituce středoevropského regionu vzhledem k tomu, jaký je přikládán význam jednotlivým evropským regionům v rámci Evropské unie.

Za druhé, internacionalizace přispívá k větší informovanosti a zapojení vyučujících do aktuálních celosvětových trendů v univerzitním vzdělávání a dává větší prostor k mezinárodní spolupráci mezi jednotlivými obory. Přítomnost zahraničních vyučujících na MU zase obohacuje osnovy studijních programů a přináší nové metody a přístupy ke vzdělávání.

Za třetí, zahraniční pobyty studentů MU jsou nedocenitelným přínosem pro studium. Zkušenosti získané studiem v zahraničí studenti využijí v praxi s ohledem na proces sjednocování Evropy. Přítomnost zahraničních studentů na MU přináší českým studentům, kteří nestudují/nestudovali v zahraničí (a kteří budou nadále s největší pravděpodobností ve většině), nové zkušenosti a širší pohled na svět.

Naléhavá nutnost internacionalizace je v současné době stále zřetelnější, obzvláště pokud přihlédneme k výstavbě nového kampusu v Bohunicích, který je jedním z nejambicióznějších univerzitních projektů v celém středoevropském regionu. Bez kvalitativní změny v oblasti výuky a výzkumu, obzvláště pak beze změn, které by vzešly z kroků vedoucích k větší internacionalizaci univerzity, by byl také potenciál projektu kampusu do značné míry nevyužit. Naší univerzitě se tak nabízí jedinečná příležitost, která bude mít neocenitelný dopad na další desetiletí, a proto výrazné změny v materiálním zázemí MU musí mít svoji paralelu i na poli akademickém.

3. Oblasti pro internacionalizaci MU

Nejdůležitějšími oblastmi internacionalizace na MU jsou studijní nabídka, cizí jazyky, výzkum, služby pro zahraniční studenty a publicita MU.

3.1 Studijní nabídka

3.11 Studijní programy v cizím jazyce

Nové diplomové programy v cizích jazycích zahrnují programy na třech úrovních – bakalářské, magisterské a doktorské. V praxi by se však zavádění nových programů týkalo spíše magisterských a doktorských programů, které zahrnují i mezi- a víceoborové disciplíny. Zaváděné programy, o kterých zde mluvíme, jsou programy v anglickém jazyce.

3.111 Bakalářské programy

Komise pro internacionalizaci se shodla, že nové programy v cizích jazycích na bakalářské úrovni by byly spíše výjimkami, týkající se ve skutečnosti většinou kateder vyučujících diplomové programy v cizích jazycích, a to obzvláště kateder anglistiky. Důvodem pro zavádění těchto nových programů je finanční přínos, který plyne ze studia samoplátců, pro něž by programy byly částečně zaváděny. V praxi by tyto programy byly velice podobné programům, které již jednotlivé katedry nabízejí, s větším podílem studia jazyka jako takového, bez překladatelských seminářů apod.

Doporučení:

- Jazykové katedry se budou ucházet o akreditaci takových programů. Tyto programy by měly být nabízeny již v akademickém roce 2004-2005.

3.112 Magisterské programy

Nové programy v cizích jazycích na magisterské úrovni by všeobecně neměly kopírovat již existující programy. Měly by spíše přinést něco nového ke stávající nabídce jednotlivých kateder. Hlavním cílem zavádění takových programů je přitahovat zahraniční studenty. Studium zahraničních studentů jako samoplátců v rámci diplomových programů bude finančním přínosem pro jednotlivé katedry/fakulty. Zavádění těchto programů však také umožní zvýšit počet kurzů vyučovaných v anglickém jazyce, což především využijí zahraniční studenti, kteří přijíždí na MU studovat krátkodobě, tj. v rámci výměnných pobytů (např. na jeden až dva semestry v případě studentů programu SOCRATES/ERASMUS). Tyto kurzy budou přínosem i pro české studenty, kteří by v případě zájmu měli mít možnost kurzy i celé programy absolvovat. Ve vztahu k dohodám s partnerskými univerzitami by mag. studijní programy mohly směřovat k vytvoření společných sdílených diplomů, nebo programů, u nichž část výuky probíhá na partnerské univerzitě (viz 4.12). Tímto způsobem by čeští studenti mohli absolvovat část svého diplomového studia v zahraničí.

V současné době je na MU jediným fungujícím magisterským programem v cizím jazyce šestiletý program v angličtině na Lékařské fakultě. Tento program existuje úspěšně již deset let. Narůstající nabídka jiných lékařských fakult v regionu, která se více či méně podobá nabídce naší Lékařské fakulty, je však příčinou relativně nízkého počtu zahraničních studentů, kteří na LF studují. Problémem pro tyto studenty je také uznávání studia a titulů MU v zemích jejich původu. Další problémy jsou spojeny s celkovou úrovní a kvalitou těchto studentů.

Jen jedna fakulta v současné době podnikla první kroky k vytvoření cizojazyčného magisterského programu. Fakulta sociálních studií se uchází o akreditaci dvou programů – programu evropských studií a sociologie, které budou klást důraz na středoevropský region. Cílovou skupinou budou studenti z východní Evropy. Záměrem je otevřít tyto programy již v roce 2004/2005.

U některých fakult (např. u Právnické fakulty) může být zavádění programů v cizích jazycích problematické, protože jejich obor samotný logicky neumožňuje vytvoření programů v cizích jazycích. Komise pro internacionalizaci však v diskusi došla k závěru, že na každé fakultě existuje alespoň jedna oblast, která by mohla být zahrnuta do cizojazyčného programu (např. na Právnické fakultě evropské právo).

Magisterské programy v cizích jazycích jsou také jedinečnou příležitostí pro zavedení programů, které mohou být nabízeny více než jednou katedrou (v rámci jedné fakulty) a v praxi i více fakultami. Obzvláště tento typ kurzů by měl být jedinečný tím, že nebude na jiných univerzitách v regionu nabízen.

Doporučení:

- Do roku 2005/2006 vytvoří každá fakulta alespoň jeden magisterský diplomový program v anglickém jazyce. Větší fakulty takové programy zavedou alespoň dva.
- Do roku 2005/2006 vytvoří Masarykova univerzita alespoň tři nové mezioborové magisterské diplomové programy v anglickém jazyce, které budou zahrnovat dvě nebo více fakult. Centrum zahraničních studií a Komise pro internacionalizaci bude iniciovat vytipování oblastí, ve kterých by mohli vyučující mezioborově spolupracovat.
- Jazykové katedry se budou ucházet o akreditaci programů v magisterském stupni v cizích jazycích (viz 3.111). Tyto programy by měly být otevírány již v akademickém roce 2004-2005.

3.113 Doktorské programy

Ačkoliv je otázka finančního přínosu doktorských programů v anglickém jazyce jistě důležitá, nepřehlédnutelným stimulem pro zavádění takových programů je přítomnost zahraničních studentů, kteří jako doktorandi mohou a měli by být vědeckým přínosem pro Masarykovu univerzitu.

Většina fakult je všeobecně schopna vést doktorandy v anglickém jazyce (nebo v jiných jazycích). Některé mají již doktorské programy v angličtině akreditovány, jiné fakulty

doktorandům nabízí konzultace v cizích jazycích nebo se ucházejí o akreditaci cizojazyčných doktorandských programů. Současná situace na MU je následující.

- LF – doktorandů je málo
- PrF – mají 14 akreditovaných oborů ve čtyřech jazykových mutacích (angličtina, němčina, francouzština, polština), vše na bázi individuálních konzultací.
- PřF: akreditované české dokt. programy s dovětkem, že je možno je vyučovat v Aj; každý student dokt. programu má svůj individuální studijní plán, nevytváří se jim speciální program v cizím jazyce; zkoušky i závěrečná práce můžou být v Aj. PřF nabízí celkově 11 předmětů a jednu přednášku v angličtině, z nichž většina je nabízena také studentům magisterských programů. Jeden z těchto předmětů je vyučován anglicky i česky.
- FF - Ústav slavistiky připravuje doktorandské studium v Aj; akreditace programů na cizí jazyk je na začátku
- PdF – doktorské studium na katedře výtvarné výchovy v němčině
- ESF –
- FI – Fakulta zaslala žádost o akreditaci doktorského studijního programu "Informatika" na MŠMT koncem roku 2002.
- FSS - akreditované dokt. programy ve všech oborech v Aj – výuka probíhá formou konzultací, literatura je v Aj.
- FSpS: má akreditovaný program postgraduálního doktorského studia v oboru kinantropologie v anglickém jazyce. Výuka probíhá formou pravidelných přednášek dle programu.

Na fakultách existuje v současnosti jistá obava pramenící z kvality zahraničních studentů, kteří projevují zájem o doktorandské studium na MU. Ve většině případů jde o studenty z rozvojových zemí (Latinská Amerika, Asie, Blízký východ); jen velice málo studentů přichází ze západní Evropy nebo Severní Ameriky. Nezmámená to, že tito studenti jsou slabí – ve většině případů jde ve skutečnosti o velice dobré studenty. Jestliže však má být Masarykova univerzita považována za významnou evropskou univerzitu, musíme začít přitahovat studenty z posledně zmíněných regionů.

Doporučení:

- Všechny fakulty zajistí, že své doktorandské programy předloží k akreditaci v cizím jazyce (ve většině případů pravděpodobně na angličtinu), což bude uskutečněno do akademického roku 2004/2005.
- Veškeré materiály propagující doktorandské programy musí obsahovat informaci, že tyto programy lze studovat v anglickém jazyce (nebo v jiných cizích jazycích).

3.12 Společné diplomové programy s partnerskými univerzitami

Společné diplomové programy jsou rychle se rozvíjejícím trendem v západní Evropě. Prozatím se však tento trend na MU neprojevil. Existuje několik následujících možností.

3. 121 Sdílené diplomové programy

Takovéto programy jednoduše řečeno znamenají, že například dvě univerzity mají společný studijní plán a jejich studenti mohou potom studovat na jedné i druhé z univerzit (může však jít o placené studium). Typickým příkladem jsou některé programy MBA, které existují v ČR ve spolupráci s britskými či americkými univerzitami. Na MU nic podobného neexistuje.

Ve skutečnosti se MU účastnila/účastní aktivit souvisejících s přípravou sdílených diplomových programů. Magdeburská univerzita ve spolupráci s dalšími evropskými univerzitami zavedla magisterský program evropských studií, který zahrnuje část studia na zahraniční partnerské univerzitě. Masarykova univerzita byla vyzvána k účasti na tomto programu a ve skutečnosti se prvních diskusí účastnila, do dnešního dne ale nebyla vůle na straně MU v tomto projektu dále pokračovat.

Fakulta sociálních studií v současné době jedná s univerzitou v Chemnitzu o společném programu evropských studií; tento program má být otevřen do 2 let, je ale nutné vyřešit uznávání a výměnu kreditů. FSS také začala spolupracovat s Londýnskou univerzitou na vytvoření společného magisterského programu sociologie. Tato spolupráce je zajímavým příkladem možného rozvoje meziuniverzitní spolupráce, kde existoval nejprve několik let společný semestrální kurz, ze kterého má vzniknout diplomový program (viz 3.131).

Jediným příkladem sdíleného diplomového programu je v současnosti varianta, která existuje na Ekonomicko-správní fakultě: magisterský program veřejné správy, který existuje ve spolupráci s univerzitou v Rennes. Tento program původně fungoval jako jednoroční program završený udělením diplomu; od akademického roku 2002/2003 existuje jako dvouletý magisterský program. Výuka probíhá na MU ve francouzštině (s učiteli z Rennes) a v českém jazyce (u učitelů z MU). Program přitahuje studenty z celé ČR. Magisterský titul tohoto programu je uznáván v ČR a ve Francii Univerzitou v Rennes.

Oblast sdílených diplomových programů nabývá na významu a důležitosti. Nově se například zavádí Evropský magisterský program v rámci programu Socrates. Centrum zahraničních studií v současnosti spolupracuje s dalšími univerzitami v rámci Utrechtské sítě na vytvoření několika sdílených diplomových programů pod hlavičkou výše zmíněné aktivity programu Socrates.

Doporučení:

- CZS bude usilovat v rámci Utrechtské sítě o sestavení návrhů sdílených programů, přičemž bude úzce spolupracovat s dotyčnými fakultami a katedrami MU.
- Na MU bude zaveden alespoň jeden Evropský magisterský program, a to buď prostřednictvím Utrechtské sítě nebo jiným způsobem.
- CZS naváže kontakt s Magdeburskou univerzitou, aby se mohla rozvinout možnost zavedení magisterského programu Evropských studií.

3.122 Doktoráty pod dvojím vedením

V tomto typu sdíleného programu jsou doktorandi řádnými studenty na MU a zároveň na zahraniční univerzitě, přičemž jejich konzultanti jsou z obou univerzit. Obhajoba doktorandské práce probíhá před smíšenou zkušební komisí a jako taková je uznána oběma univerzitami. Většina programů pod dvojím vedením je organizována s francouzskými

univerzitami. Na MU tento zajímavý typ programu existuje v současnosti na Fakultě přírodovědecké, filozofické a sociálních studií.

Doporučení:

- Vedoucí doktorandských prací zváží možnost spolupráce se zahraničními kolegy. Navázat spolupráci v oblasti dvojího vedení doktorátu mohou obzvláště ti vyučující, kteří mají kontakty s francouzskými univerzitami.

3.13 Speciální programy pro zahraniční studenty

Většina západoevropských univerzit nabízí alespoň programy, které byly připraveny cíleně pro zahraniční studenty. Délka takových programů se pohybuje od jednoho semestru až po několik semestrů, možná je i forma letních škol. Na MU existují v současné době tři jednosemestrální programy pro zahraniční studenty – Program středoevropských studií (CESP) a program TESOL TE (Teacher Education), které organizuje Centrum zahraničních studií, a program pro studenty Londýnské univerzity, který běží pod FSS – a dvě letní školy, tj. Škola slovanských studií a Letní škola muzeologie.

3.131 Semestrální programy

Programy CESP a TESOL TE

Program středoevropských studií (CESP) a program TESOL TE začaly v ak. roce 1999/2000; od této doby se až do současnosti programy konaly každý semestr (s výjimkou programu TESOL TE v jarním semestru 2002). Oba programy byly vytvořeny se záměrem poskytnout zahraničním studentům možnost navštěvovat na MU předměty v angličtině a zároveň vytvořit zdroj příjmů pro univerzitu.

Program středoevropských studií se rozvinul do dnešní podoby, která obsahuje devět předmětů zahrnující obory od literatury a hudby až po ekonomii. Tyto předměty vyučují učitelé ze třech fakult MU (FF, FSS, ESF). Ačkoliv bylo původním záměrem vytvořit program jen pro zahraniční samoplátce, nedostatek předmětů v cizích jazycích na MU pro zahraniční studenty vedl Centrum zahraničních studií k otevření programu pro studenty Socrates/Erasmus. Od těchto studentů nelze bohužel vybírat poplatky, což je jednou z podmínek tohoto programu EU. Zároveň je nutné podotknout, že kdyby předměty programu CESP nebyly těmto studentům nabízeny, byla by nabídka jiných předmětů v cizích jazycích na MU extrémně malá, což by vedlo k rapidnímu snížení zájmu o studium na MU mezi zahraničními studenty v rámci programu Socrates. Tato situace se změní s postupným zaváděním předmětů v anglickém jazyce, v současnosti je ale nezbytné udržet a rovněž i rozšířit počet předmětů programu CESP tak, aby se zvýšil zájem zahraničních studentů o studium na MU.

I když je počet platících studentů programu CESP malý (méně než čtyři až pět studentů za semestr), je program finančně úspěšný. Zisk z programu se fakultám ve velké míře vrátil v podobě odměn pro jednotlivé vyučující, knihách a dalších formách kompenzací. V roce 2002 byly tyto kompenzace v přibližné výši 650 000 Kč. Zisk z programu také umožnil zakoupení

a vytvoření speciální knihovny, která se sestává z knih pojednávajících o středoevropském regionu v anglickém jazyce. Knihy se v současné době katalogizují a budou umístovány do knihovny FF. Sbíрка v současnosti čítá 900 titulů. Tato knihovna by měla sloužit jako významný stimul pro středoevropská studia, přičemž nejde jen o velké lákadlo pro zahraniční studenty, ale i o zdroj zajímavého studijního materiálu pro české studenty obzvláště z oborů humanitních věd.

Program TESOL TE, v rámci kterého jsou připravováni studenti na výuku angličtiny pro cizince s možností získat certifikát Cambridžské university CELTA (MU je jednou z mála univerzit ve světě, která má akreditaci tento mezinárodně uznávaný certifikát nabízet), byl a je úspěšný, i když je ve své povaze spíše pro menší počet studentů. Zisk z programu je se promítá do odměn, nákupu knih a zařízení v přibližné výši 200 000 Kč ročně.

Na příkladu dvou výše zmíněných programů je patrné, že speciálně koncipované programy pro zahraniční studenty mohou být účinné a přínosné. Existují zde však dvě problematické oblasti:

1. Je obtížné přilákat na tyto programy větší množství studentů bez partnera, který by programy propagoval a rekrutoval studenty v zahraničí – např. univerzita (v lepším případě konsorcium univerzit), jejímž záměrem by bylo své studenty na tyto programy posílat. MU takového partnera nicméně nemá a CZS ho zatím nenašlo.

2. Nabízí se otázka, jak nutné tyto programy budou, otevře-li se na MU více předmětů v angličtině. V tomto případě se můžeme podívat na jiné zahraniční univerzity s konstatováním, že tyto univerzity podobné programy stále nabízejí, i když již mají velkou nabídku předmětů v cizích jazycích.

Semestrální program na FSS

Tento program o aktuálních tématech středoevropského regionu se koná už po několik let vždy v podzimním semestru. Program vychází ze spolupráce mezi FSS a Londýnskou univerzitou a v rámci tohoto programu je zajištěna přítomnost významného počtu britských studentů na MU. Ve své podstatě je program koncipován jako “study abroad” program. Nabízí dobrý model pro specificky orientovaný program a tak jako u programů CESP a TESOL TE jde o užitečný zdroj příjmů. Protože je však program financován z jednoho zdroje, mohou se výuky zúčastnit jen studenti vyslaní Londýnskou univerzitou.

Program na ESF

Skupina předmětů na ESF orientovaných na ekonomickou transformaci vyučovaných v angličtině a němčině byla vytvořena jako součást samostatného programu v podobném duchu, v jakém existuje program CESP. Vznik samostatného programu z těchto předmětů je plánován na příští akademický rok. Viz 3.141.

Kurz Pedagogické fakulty

V případě Pedagogické fakulty nejde o program jako takový, ale spíše o placený kurz pro studenty v rámci magisterského programu, ve kterém zahraniční samoplátci studují v oborech výtvarné a hudební výchovy.

Speciální programy nabízí možnost pro vytvoření specificky zaměřeného výběru předmětů, které mohou obohatit studijní nabídku pro zahraniční studenty a také být v některých případech vítaným zdrojem příjmů. Aby se tak stalo, je třeba mít partnera, který je ochoten své studenty na program posílat, nebo zajistit efektivní propagaci.

Doporučení:

- CZS rozšíří nabídku programu CESP o několik dalších předmětů
- Fakulty najdou možnosti, jak vytvořit další programy, přičemž přihlédnou k možnosti mezifakultní spolupráce

3.132 Letní školy

Letní školy jsou neodmyslitelnou součástí nabídky univerzit ve většině zemí. I když byly původně koncipovány něco jako nadstandardní „obohacení“ studentského života, jsou stále ve větší míře akademicky prospěšné: předměty absolvované v rámci letní školy mohou být uznány jako součást studijního plánu s odpovídajícím kreditovým ohodnocením. Tímto způsobem jsou letní školy přitažlivější a zároveň je tak vyvíjen tlak na organizátory, aby zvyšovali kvalitu těchto letních programů. Uznávané letní školy nejenom vylepšují prestiž a image univerzity, ale mohou být (či jsou) zdrojem nezanedbatelných zisků.

Letní škola slovanských studií

Letos bude LŠSS pořádána již 36. rokem. Jako taková se stala etablovanou institucí na MU s výbornou mezinárodní reputací. V létě r.2003 budou všechny přednášky o české kultuře, které byly jen v českém jazyce, dostupné také v angličtině. Tyto přednášky tak budou přístupné i pro studenty, jejichž znalost češtiny je na úrovni začátečníků. V důsledku se zvýší přitažlivost LŠSS pro tuto skupinu zahraničních zájemců.

Letní škola muzeologie

Tato letní škola má kratší a poněkud problematičtější historii. Zdá se však, že se situace stabilizovala a do budoucna nevzniknou žádné větší problémy. Letní škola muzeologie je napojena na jediný UNESCO Chair na MU, a proto by měla být atraktivnější, než tomu bylo doposud.

Středoevropská letní škola

Centrum zahraničních studií v současnosti spolupracuje s Torontskou univerzitou na vytvoření letní školy o středoevropském regionu, která by se měla uskutečnit v létě roku 2004. Tato škola bude vycházet ze zkušenosti s programem CESP. Studenti – účastníci letní školy – získají kredity garantované Torontskou univerzitou. Vzhledem k mezinárodní prestiži Torontské university (jde o nejprestižnější kanadskou univerzitu) může tato letní škola poskytnout Masarykově univerzitě důležitou mezinárodní publicitu.

Při diskusích na téma letních škol se členové Komise pro internacionalizaci shodli na jejich přínosu a také na potřebě zvýšit jejich počet. Letní školy jsou zdrojem příjmů a zároveň nabízí

využití prostor a zařízení, které by zůstaly nevyužité. Hlavním úkolem je nabídnout letní školy v oblastech, které již neexistují někde jinde, protože v našem regionu již velké množství (někteří by řekli příliš mnoho) letních škol existuje. V této souvislosti bylo navrženo, aby se MU zaměřila na mezioborové nebo přesněji mezioborové či transdisciplinární letní školy – např. v oblasti problematiky životního stylu. Cílem by mělo být vytvoření nabídky škol, které by byly propagovány jako Letní školy Masarykovy univerzity. Podobně jako u speciálních programů by bylo výhodné při organizaci těchto letních škol spolupracovat se zahraničními univerzitami. Tato spolupráce by posílila důvěryhodnost letních škol a zajistila nebo významně přispěla k účasti dostatečného počtu studentů.

Doporučení:

- CZS založí pracovní skupinu, která prozkoumá možnosti a podmínky pro vznik většího množství letních škol. Na zřetel budou brány možnosti využití transformačních a rozvojových programů, které by mohly přispět k financování letních škol. Letní školy budou poskytovat přenositelné kredity. Do léta r.2005 vznikne alespoň jedna letní škola.

3.14 Individuální předměty v cizím jazyce

3.141 Bakalářský a magisterský stupeň

Zavedení jednotlivých předmětů v cizích jazycích je relativně jednoduché – mnohem jednodušší než zavádění diplomových programů, přičemž nové předměty v cizích jazycích slouží třem hlavním účelům:

- Nabízí možnost studia na MU pro zahraniční studenty.
- Českým studentům poskytují příležitost studovat v cizojazyčném prostředí. Tento fakt může být velice důležitý pro studenty, kteří nemají možnost studovat v zahraničí (v dohledné budoucnosti jich bude stále většina).
- Předměty mohou vytvořit základ pro budoucí magisterský program v cizím jazyce.

K předmětům v cizích jazycích se váže několik problematických otázek.

1. Povinné předměty by neměly být nabízeny jen v cizích jazycích, což by zřejmě vedlo ke konfliktu se zákonem.
2. Další otázka se týká existence paralelních verzí předmětů (povinné nebo volitelné předměty) v češtině i v cizím jazyce. V tomto případě se Komise pro internacionalizaci přiklonila k názoru, že existence duplicitních předmětů není na škodu, i když předměty v cizích jazycích se budou pravděpodobně zaměřovat spíše na oblasti, které nejsou studijními programy v českém jazyce pokryty. Touto cestou by cizojazyčné předměty byly atraktivní pro české i zahraniční studenty.
3. Dalším tématem k diskusi je stupeň, ve kterém by předměty v cizích jazycích měly být nabízeny (bakalářský, magisterský). Komise pro internacionalizaci dospěla k názoru, že většina cizojazyčných předmětů by byla nabízena v rámci magisterského studia, přičemž by studijní řád MU umožnil studentům bakalářského studia, kteří jsou dostatečně jazykově a studijně vybaveni, do těchto předmětů chodit.

4. Je obtížné určit, kolik takových předmětů je třeba nově zavést, protože některé fakulty mají diplomové programy, v rámci kterých dochází k mezioborovému přesahu (PrF, ESF), zatímco na jiných fakultách jsou diplomové programy velmi specifické (FF). Komise pro internacionalizaci se však shodla na tom, že na kterékoliv fakultě – i na fakultách se specifickým zaměřením - je možné určit skupinu stěžejních předmětů, které by byly přitažlivé pro širší skupinu zahraničních i českých studentů studujících i jiné obory.
5. Problémem je nedostatek studijního materiálu pro předměty v cizích jazycích, tj. knih v knihovnách a učebních textů. Pro předměty v cizích jazycích je potřeba vytvořit čítanky, podobně jak je tomu u předmětů programu CESP (podobná praxe je na jiných zahraničních univerzitách), i když je v některých oborech (např. právo) relativně obtížné najít vhodné texty v cizích jazycích. K zlepšení situace dochází vznikem Středoevropské knihovny (viz 3.131); zároveň je možné k hrazení překladů a přípravě studijních materiálů využít prostředků programu Socrates/Erasmus nebo dalších grantových možností.
6. Kurzy v cizích jazycích jsou rychle se rozvíjející a měnící oblastí, kde dochází k častým změnám v každém semestru (otvírání nových předmětů podle dostupnosti zahraničních lektorů). Z tohoto důvodu není pro CZS a zahraniční zájemce o studium na MU jednoduché získat jasnější představu o tom, co je v danou chvíli na jednotlivých fakultách v cizích jazycích nabízeno.

Na jednotlivých fakultách MU je v současnosti následující situace:

Právnická fakulta – nabízí 13 předmětů, které mohou být vyučovány v cizích jazycích (ve většině případů v angličtině, ale také v němčině a francouzštině); tyto předměty jsou otevřeny pro studenty programu Socrates/Erasmus a jiné studenty. Kromě toho PrF nabízí 11 předmětů v magisterském studiu pro české studenty. Tyto předměty jsou vyučovány v českém jazyce, ale zároveň vyžadují na straně studentů znalost angličtiny, francouzštiny, němčiny nebo polštiny.

Lékařská fakulta – nabízí všechny předměty v anglickém jazyce

Přírodovědecká fakulta – v současnosti nabízí 14 předmětů v cizích jazycích. V rámci devíti magisterských programů plánuje fakulta otevřít v každém jeden cizojazyčný předmět. Ačkoliv by tyto předměty byly určeny především českým studentům (viz 3.21), byly by také otevřeny studentům zahraničním.

Filozofická fakulta – všechny jazykové katedry samozřejmě nabízí cizojazyčné předměty. Předměty v angličtině nabízí Ústav filmu a audiovizuální kultury, Ústav pro studium divadla a Ústav archeologie. Ústav pomocných věd historických a archivnictví hodlá zavést povinný předmět v němčině, který bude kopírovat obsah již existujícího předmětu v češtině.

Pedagogická fakulta – ...

Ekonomicko-správní fakulta – na základě zkušeností s programem CESP zavedla ESF deset cizojazyčných předmětů v angličtině (mimo jiné také ESF nabízí dva předměty v němčině). Tyto předměty jsou nabízeny v každém semestru, přičemž poskytují různé pohledy na ekonomickou transformaci, což je atraktivní téma pro zahraniční studenty.

Předměty jsou pro studenty programu Socrates/Erasmus, samoplátce i české studenty a mohou být označeny jako „program“. Ve stádiu úvah je nabízet předměty v rámci samostatného programu, za absolvování kterého by studenti obdrželi zvláštní certifikát.

Fakulta informatiky - V současné době není akreditován studijní program v cizím jazyce. Všechny magisterské předměty lze kdykoliv vyučovat i v angličtině, částečně i bakalářské. Rovněž některé semináře mohou být podle požadavků vedeny v cizím jazyce. Fakulta uskutečňuje příležitostně (1-2x za semestr) intenzivní krátkodobé kurzy v angličtině, které jsou přednášeny zahraničními vyučujícími. Tyto kurzy jsou kreditovány.

Fakulta sociálních studií – Jelikož učitelé z FSS vyučují čtyři cizojazyčné předměty programu CESP, mohou být tyto předměty prozatím otevřeny pro jiné zahraniční studenty. Fakulní strategie je také orientována na zavedení cizojazyčných magisterských programů, jejichž jednotlivé předměty by mohly být přístupné například i pro studenty programu Socrates/Erasmus.

Fakulta sportovních studií – doposud jsou pro studenty v rámci projektu CEEPUS nabízeny tři předměty v angličtině. Pro akademický rok 2003/2004 má FSpS pro české a zahraniční studenty připravenou nabídku zmíněných tří předmětů a kurzy outdoorových letních i zimních sportů (v jarním a podzimním semestru).

Doporučení:

- Všechny fakulty vytvoří dostatečný počet předmětů na magisterské úrovni, které poskytnou zahraničním studentům minimální základ pro to, aby na fakultách mohli alespoň jeden semestr studovat. Tyto předměty budou otevřeny v ak.r. 2004/2005 až 2005/2006.
- Fakulty dodají Centru zahraničních studií sylabus každého nově vytvořeného předmětu (za účelem propagace cizojazyčné studijní nabídky v zahraničí)

3.142 Doktorský stupeň

V případě doktorandského studia se praxe na každé fakultě liší, což je dáno typem a obsahem studia. Všechny fakulty deklarují, že zahraniční studenti mohou studovat v rámci doktorandského studia v cizím jazyce (obvykle angličtině) formou konzultací (viz 3.113).

Další otázkou je, zdali by součástí doktorandského studia měly být některé předměty jen v cizím jazyce. Na FSpS je v prvním roce doktorského studia v akreditovaném programu PGS v oboru kinantropologie v anglickém jazyce nabízeno celkem 10 předmětů zakončených zkouškou – studenti mají 4 předměty povinné a další 3 si volí po dohodě se školitelem. Dále je v nabídce 6 předmětů zakončených pouze zápočtem, ze kterých si volí studenti jen čtyři.

Doporučení

- Mezi fakultami a jejich doktorandskými programy jsou velké rozdíly. Většina programů zahrnuje výuku, která probíhá formou regulérních předmětů, avšak některé programy probíhají zcela či převážně jen formou konzultací. U fakult, kde doktorandské programy zahrnují výuku v rámci konkrétních předmětů, které musí studenti absolvovat, zváží fakulty a katedry zavedení alespoň jednoho předmětu v angličtině v rámci svých doktorandských programů (viz 3.21)

3.15 Předměty/ intenzivní kurzy vyučované zahraničními učiteli

Další strategií internacionalizace MU může být výuka zajišťovaná vyučujícími ze zahraničí. Zahraniční hosté nejenom obohatí univerzitní život o své odborné znalosti a schopnosti, ale také (ve většině případů) nabídnou více cizojazyčné výuky. V této souvislosti mluvíme o předmětech, které jsou kreditově ohodnoceny. Existují dvě kategorie:

1. Zahraniční učitelé na MU přijíždí učit na období jednoho semestru nebo akademického roku a vyučují jeden či více předmětů. Příkladem pro tuto kategorii učitelů jsou Fulbrightovi stipendisté, kteří obvykle na univerzitě působí po dobu jednoho nebo dvou semestrů.
2. Učitelé přijdou učit jen na krátkou dobu (10 dní až 1 měsíc) a po tuto dobu vedou výuku intenzivních kurzů. Příkladem této kategorie jsou učitelé přijíždějící v rámci programu CEEPUS, Socrates/Erasmus a různých bilaterálních smluv.
3. Mnoho kateder a fakult angažuje učitele spadající do jedné z výše zmíněných kategorií. Jejich financování má mnoho podob. FSS například vyhlásila grant, který poskytne finanční prostředky pro jednoroční učitelskou stáž. Množství učitelů na MU přijíždí v rámci výměnných programů. V takovém případě jsou související náklady hrazené z prostředků programu, v rámci kterého vyučující přijíždí anebo (alespoň částečně) katedrou či fakultou. V některých případech jsou využívány výhody učitelské mobility programu Socrates/Erasmus, kde musí vyučující odučit minimálně 8 hodin, přičemž je pobyt možné prodloužit (často za doplňující finanční podpory) a odučit kreditově ohodnocený kurz.

FSS poukázala na jeden problém, který souvisí s výukou zahraničních učitelů. Stává se, že z různých důvodů učitel svou slíbenou výuku zruší a na univerzitu nepřijede. V takovém případě není možné garantovat výuku předmětů, které byly s předstihem vypsány. Zástupci ostatních fakult se domnívají, že toto riziko je minimální, obzvláště pak v případě, kdy návštěvě předchází osobní kontakty.

Doporučení

- Fakulty/katedry zvýší počet předmětů a kurzů vyučovaných zahraničními vyučujícími. Kromě většího množství žádostí o stipendisty Fulbrightovy nadace (Fulbrightova nadace uvítá žádosti o vyučující z jiných oborů, než je tradiční literatura a americká studia) budou fakulty využívat kontaktů se zahraničními partnery tak, aby vznikly pravidelné výměny vyučujících s cílem uskutečňovat výuku krátkodobých intenzivních kurzů.

- Zahraniční vyučující, kteří budou zváni k výuce odborných předmětů, budou katedry vybírat tak, aby jejich předměty vyplnily mezery ve studijních programech, kde to bude možné. Hostující lektoři by tak namísto volitelných předmětů vyučovali tyto předměty spíše v rámci povinně volitelné části studijního plánu. Tito vyučující budou v ideálním případě předními odborníky ve své oblasti.

3.2 Cizí jazyky

Otázka cizích jazyků, tj. kompetence učitelů, studentů a administrativních pracovníků, cizojazyčné předměty, studijní předpoklady a požadavky vzhledem k cizím jazykům, cizojazyčný studijní materiál, je klíčovým tématem internacionalizace univerzity.

3.21 Studenti

I když se všeobecně jazykové schopnosti studentů výrazně zlepšily v průběhu posledního desetiletí, nejde stále o rozšířený jev. Navíc je obtížné přesně určit úroveň jazykové vybavenosti studentů, protože na MU neexistuje žádný celouniverzitní systém jazykových požadavků, ať už je tomu u přijímacích zkoušek či v průběhu studia. (Pravdivé je zřejmě konstatování, že větší znalost cizích jazyků je ve velké míře omezena na angličtinu a znalost jiných jazyků – němčiny, francouzštiny, španělštiny, ruštiny – je na ústupu.) Výsledkem jsou obrovské rozdíly v jazykových požadavcích mezi jednotlivými fakultami a katedrami. Vzhledem k velké různorodosti na MU se situace pravděpodobně nezmění.

Za těchto okolností nemohou být jednotlivé názory členů Komise pro internacionalizaci na jazykové vybavení studentů založeny na objektivních premisách. Komise se nicméně shodla na tom, že mnoho studentů stále potřebuje své jazykové znalosti zlepšit, obzvláště v oblasti běžné jazykové komunikace, pokud chtějí studovat po dobu jednoho semestru nebo roku v zahraničí. Například na FSS nemají studenti, kteří jdou studovat do zahraničí, jazykové problémy, což může být dáno jejich pozicí nejlepších studentů v ročníku. Na samotné FSS však na druhé straně není velká poptávka po cizojazyčných předmětech (všechny cizojazyčné předměty na FSS jsou volitelné), přičemž někteří zahraniční vyučující vyjádřili názor, že studenti nemají dostatečné cizojazyčné komunikační schopnosti (na rozdíl od těch odborných).

Otázka, zdali by univerzita měla vyvíjet snahu o zlepšení této situace (a jakým způsobem), je velice sporná a Komise pro internacionalizaci se necítí být kompetentní vydávat konkrétní doporučení. Tato aktivita by měla být úkolem zvláštní pracovní skupiny založené v součinnosti se studijním oddělením, protože by změny v důsledku byly spojeny s velkými změnami ve studijním řádu. Skupina by si měla položit tyto základní otázky: je na MU potřeba celouniverzitního systému pro hodnocení jazykových předpokladů? Jestli ano, je potom rolí univerzity poskytovat jazykovou výuku tak, aby studenti mohli dosáhnout požadované jazykové úrovně, nebo je to povinností každého studenta zvlášť (jak je tomu u doktorandů)? Zodpovězení těchto otázek by mělo samozřejmě velké důsledky pro Centrum jazykového vzdělávání na MU a v menší míře pro Jazykovou školu Filozofické fakulty.

Ačkoliv se Komise pro internacionalizaci nedomnívá, že by měla vydávat doporučení ve výše zmíněné oblasti, může pomoci se zavedením studijních požadavků týkajících se cizích jazyků. Na ESF je např. podmínkou již tři roky, že každý student musí v průběhu studia strávit alespoň jeden semestr v zahraničí (v rámci výměnného programu nebo stáže), nebo absolvovat jeden předmět vyučovaný v cizím jazyce na ESF. Na Právnické fakultě uvažují o povinnosti pro studenty absolvovat předmět/zahraníční stáž; jelikož nemají předměty typu „A“ a „B“, budou se cizojazyčné předměty považovat jako něco navíc (např. praxe). Přírodovědecká fakulta zavádí jeden předmět v angličtině v každém z devíti magisterských programů. Tyto předměty budou povinně-volitelné, přičemž každý student bude muset absolvovat alespoň jeden z těchto předmětů.

Ustanovení povinnosti pro studenty splnit určité studijní požadavky vyžaduje, aby měli studenti dostatek příležitostí studovat v zahraničí (programy studentské mobility) a zajistit dostatečný výběr cizojazyčných předmětů na MU, což souvisí s dalšími změnami (zavedení nových cizojazyčných předmětů apod.). Studenti za těchto okolností také musí vynaložit více úsilí, aby dosáhli jazykových schopností, které jim umožní tyto předměty úspěšně absolvovat.

Doporučení

- od ak.r. 2005/2006 bude mít každý absolvent MU (na magisterské úrovni) absolvováno buď zahraniční jednosemestrální či vícesemestrální studium, nebo bude mít za sebou minimálně jednoměsíční zahraniční stáž. Alternativou bude absolvování alespoň dvou cizojazyčných předmětů na MU.

3.22 Učitelé

Komise pro internacionalizaci se shodla, že by mělo dojít ke zlepšení jazykových schopností učitelů, což je nutné obzvláště u učitelů, od kterých se očekává, že budou vést nové předměty v cizích jazycích. Při hledání cest k tomuto cíli bylo diskutováno o třech možných postupech – účast v běžných jazykových kurzech, návštěva speciálních jazykových kurzů vytvořených pro malé skupiny učitelů a účast na intenzivních jazykových kurzech v zahraničí.

3.221 Účast v běžných jazykových kurzech.

Běžné jazykové kurzy jsou nejvhodnější pro učitele s malou znalostí cizího jazyka. Pro dosažení jazykové úrovně, která by takovému učiteli umožnila vést výuku v daném cizím jazyce, by muselo být vynaloženo nemalé úsilí, čas a prostředky. Protože hlavním či alespoň nejbližším cílem je zlepšit jazykové schopnosti učitelů co nejrychleji, Komise pro internacionalizaci je toho názoru, že běžné jazykové kurzy nejsou příliš vhodné pro potřeby MU. Toto bude platit obzvláště v blízké budoucnosti, kdy by měli mít nově přijímaní učitelé na MU odpovídající a dostatečné jazykové znalosti.

Doporučení

- Ve spolupráci s vedoucí osobního oddělení Rektorátu MU a s kvalifikovanými učiteli cizích jazyků dojde k vypracování jazykových předpokladů, kterou budou vyžadovány u budoucích učitelů.

3.222 Účast na speciálně připravených kurzech

Byla dosažena shoda, že tento typ kurzů by byl mnohem efektivnější pro rychlé zlepšení jazykové vybavenosti vyučujících. Tyto speciální jazykové kurzy by mohly být vytvořeny Centrem jazykového vzdělávání nebo Jazykovou školou při Filozofické fakultě, případně by učitelé mohli navštěvovat malé skupiny na soukromých jazykových školách.

Doporučení

- Fakulty a katedry vyberou učitele, kteří se zúčastní výuky v tomto typu jazykových kurzů, přičemž půjde o učitele kurzů, které se budou vyučovat v angličtině. Kurzy začnou co nejdříve a poběží do r.2004. MU bude hradit část nákladů podle metodologie, která bude vypracována Komisí pro internacionalizaci.
- CZS ve spolupráci s CJV a Jazykovou školou při FF připraví směrnice pro tento typ speciálních kurzů pro učitele MU (a administrativní pracovníky – viz 3.224).

3.223 Účast na intenzivních jazykových kurzech v zahraničí

Intenzivní jazykové kurzy v zahraničí jsou vhodné pro ty, kteří disponují dostatečně dobrými znalostmi angličtiny, ale přitom potřebují praktickou zkušenost z anglicky mluvícího prostředí, aby mohli získat jazykovou plynulost pro potřeby výuky.

Doporučení

- Stejně jako v bodě 3.222

3.23 Administrativní pracovníci – viz

<http://morwen.rect.muni.cz/web/portaly/personalistika/internacionalizace.htm>

I v dnešní době je úroveň znalosti cizích jazyků - primárně angličtiny - u administrativních pracovníků znepokojivě nízká, což je častou příčinou problémů. Pokud má být MU připravena na větší množství zahraničních studentů a všeobecně více mezinárodních kontaktů, je bezpodmínečně nutné, aby se co nejdříve výrazně zlepšila. Obzvláště se to týká vrcholového managementu na Rektorátu a všech fakultách, vedení celouniverzitních pracovišť, pracovníků studijních a zahraničních oddělení, pracovníků knihoven, katederních sekretářek apod. Je třeba učinit tyto kroky: 1) určit, u kterých pracovních pozic je nutná znalost cizího jazyka a na jaké úrovni 2) zajistit, aby pracovníci v dotčených pozicích měli požadované jazykové znalosti. Administrativní pracovníci musí jinými slovy disponovat takovými jazykovými schopnostmi, které budou srovnatelné s jazykovými nároky na státní správu.

3.231 Určení úrovně jazykových znalostí pro konkrétní pracovní funkce

První kroky již v této oblasti byly učiněny. Osobní oddělení Rektorátu ve spolupráci s CZS stanovilo pro každou pracovní funkci v rámci nově vytvořeného seznamu pracovních funkcí na MU úroveň jazykových schopností, která bude na MU od pracovníků vyžadována. Byly

vytvořeny čtyři kategorie a v současné době probíhá diskuse o přesné definici jednotlivých jazykových požadavků, které budou korespondovat se systémem existujících mezinárodních zkoušek, např. Cambridge Certificate. Diskuse také zahrnuje otázku zavedení systému interních jazykových zkoušek, které by provádělo CJV a/nebo Jazyková škola při FF MU.

Doporučení

- do května r.2003 bude dopracován systém jazykových požadavků pro administrativní pozice na MU
- do června r.2003 CZS bude spolupracovat s personálním útvarem Rektorátu MU, CJV a Jazykovou školou FF na vytvoření metodologie uznávání konkrétních jazykových zkoušek pro jednotlivé pracovní funkce na MU; spolupráce se bude také týkat možnosti vytvoření jazykových zkoušek na univerzitě

3.232 Implementace strategie rozvoje jazykových schopností

Je třeba vyřešit tyto tři základní otázky: jaký bude postup u pracovníků, kteří jsou na MU již zaměstnáni, určení časového rozvrhu pro zavádění jazykových předpokladů a zjištění, do jaké míry bude univerzita resp. fakulty finančně přispívat na jazykové vzdělávání svých pracovníků. Je třeba zdůraznit, že jde v tomto případě o krátkodobý plán – v blízké budoucnosti bude odpovídající jazyková znalost u každé pracovní pozice součástí výběrového řízení a kariérního postupu.

Doporučení

- Do června 2003 vytvoří personální oddělení Rektorátu platový systém pro administrativní funkce, který zohlední jazykové schopnosti. Zároveň určí časový harmonogram, v rámci kterého budou muset relevantní pracovníci získat definované jazykové znalosti.
- Do června 2003 rozhodne vedení MU a fakult o šíři finanční podpory pro zlepšení jazykových schopností svých pracovníků.
- Do září 2003 rozhodnou jednotlivé pracoviště a fakulty, kteří pracovníci dostanou finanční podporu – na základě stanovených priorit – pro účast na jazykových kurzech.

3.24 Oficiální používání anglického jazyka na MU

Se svým dvojjazyčným česko-anglickým informačním systémem a celouniverzitními webovými stránkami drží MU primát: ze zkušenosti CZS vyplývá, že v Evropě zatím není další univerzita, která by poskytovala alespoň zlomek informací a služeb v dvojjazyčné podobě, jako je tomu na naší univerzitě. Jde o významný počín, přičemž jako takový pravděpodobně není většinou pracovníků na MU doceněn. Tento systém je také důkazem toho, že na MU byl již dávno v minulosti strategicky rozhodnuto, že angličtina bude univerzitním „druhým jazykem“. Pro doplnění a završení tohoto procesu je nutné se soustředit na tři následující oblasti.

3.241 Standardizace terminologie

Při pohledu na informace v tištěné nebo elektronické formě v anglickém jazyce je zřejmé, že v současnosti chybí na univerzitě jednotná terminologie. Někdy má jeden český termín dva překlady (např. „degree programme” a „study programme” pro „studijní program“), v některých případech je užívaný termín nevhodný (např. „gym-hall” pro „tělocvična”; „campus” pro „areál”). Tento jev má vliv nejen na univerzitní instituce, ale projevuje se i například u terminologie studijního řádu a u diplomů. Aby se zabránilo zmatku a užívání neobvyklé nebo zavádějící terminologie, bude nezbytně nutné standardizovat terminologii na celé univerzitě.

Doporučení

- Bude vytvořen malý tým, který budou tvořit mimo jiné nejméně dva rodilí mluvčí (jako jazykoví poradci v oblasti angličtiny), který důkladně zreviduje anglickou terminologii používanou na MU. CZS by mělo být součástí tohoto týmu. Tento plán by měl vést nejen ke standardizaci terminologie, ale také k vytvoření dvojjazyčného „slovníčku“ univerzitní terminologie, jenž by měl být dostupný všem - akademickým pracovníkům, studentům, administrativě, překladatelům – a to online. Termín: září 2003

3.242 Překlady do angličtiny

Překlady do angličtiny na MU vykazují velké rozdíly a nepřesnosti. Na jedné straně je faktem, že pro nerodilé mluvčí angličtiny je obtížné posoudit kvalitu provedeného překladu. Na druhé straně nesprávné překlady vrhají špatné světlo na katedru, fakultu i celou univerzitu, a proto by měla být větší snaha o zlepšení kvality anglických překladů. Kupříkladu některé informace v ISu jsou z jazykového hlediska bídné (např. informace o knihovním systému MU). Vzhledem k objemu informací, které se vyskytují na univerzitě v angličtině, není realistické uvažovat o vydržování „univerzitního překladatele“. Některé fakulty nebo pracoviště však o takové alternativě mohou uvažovat – alespoň na částečný úvazek. Pro univerzitu jako celek by bylo užitečnější udržovat databázi překladatelů, jejichž překlady byly stabilně dobré. Tato databáze by měla být přístupná pro potřeby pracovníků MU.

Doporučení

- V současnosti zvažuje Jazyková škola při FF rozšíření své činnosti o překladatelské služby. MU by měla s Jazykovou školou spolupracovat na založení a správě databáze překladatelů, jejichž činnost bude mít doporučení pro univerzitní potřeby.

3.243 Nápis

Po celé univerzitě se začaly objevovat na různých místech dvojjazyčné nápisy (v češtině a angličtině). Jen na jedné fakultě je tato praxe důsledná – na FSS. Pokud má být MU vedoucí středoevropskou univerzitou v procesu internacionalizace, je žádoucí, aby prakticky všechny nápisy na univerzitě existovaly (alespoň) v dvojjazyčné verzi. Ve většině případů půjde o češtinu a angličtinu, u mála ostatních (např. na jazykových katedrách) půjde o jiné jazyky. Rozhodnutí o zavedení dvojjazyčného značení na MU (současně s Braillovým písmem) bylo učiněno na schůzi vedení MU 1.října 2002.

Doporučení

- Vyžadovat zavedení dvojjazyčných nápisů po celé univerzitě alespoň ve dvou jazycích, tj. češtině a angličtině. Aplikace tohoto opatření proběhne až po standardizaci terminologie, jak bylo doporučeno v bodě 3.241. Dvojjazyčné nápisy budou na univerzitě umístěny na začátku ak.r. 2004/2005.

3.3 Výzkum

Komise pro internacionalizaci si je vědoma, že výzkum je nezbytnou součástí mezinárodní prestiže MU. V neposlední řadě bude kvalita učitelů a jejich výzkumu, která se projeví ve výuce jednotlivých předmětů, studijních programů atd., tím, co vybuduje naší univerzitu renomé a ne naopak. Komise také bere v úvahu, že výzkum není oblastí, kde může stanovit závazná doporučení, protože výzkumné cíle a kvalita výzkumu jako takového je věcí jednotlivých kateder a fakult. Na některých západních univerzitách, které mají omezené zdroje (jako MU), dochází ve skutečnosti ke vzniku komisí, které mají za úkol podávat strategická doporučení k prioritním oblastem, tj. oblastem, ve kterých se daná univerzita cítí obzvláště silná a může tak vyvinout větší snahu o podporu výzkumu (včetně štedřejšího financování). Je však zřejmé, že tato oblast nebyla tématem pro hlubší diskuzi v rámci Komise pro internacionalizaci. Pokud by MU rozhodla o zařazení oblasti výzkumu do koncepce internacionalizace, musela by pro tento úkol vzniknout speciální pracovní skupina.

Doporučení

- Koncepce podrobnějšího rozvoje oblasti výzkumu z hlediska internacionalizace univerzity by mělo být předmětem diskuse vedení MU.

Komise pro internacionalizaci však byla mínění, že jako taková byla vhodným fórem pro diskuzi jiných aspektů výzkumu a aktivit s ním spojených a rozhodla se alespoň dotknout některých stěžejních oblastí.

3.31 Žádosti o grant

Všeobecná shoda panovala v tom, že příprava grantových přihlášek je stále složitějším úkolem, ať už je grantový zdroj v Praze nebo v Bruselu. Existuje samostatná „grantová kultura“, která zahrnuje věci jako schopnost rozpoznat mezi všeobecnými podmínkami, co je reálné požadovat a co není, srozumění s aktuálními přístupy, které jsou preferovány v danou chvíli, přesná znalost zdroje financování, u kterého je velká pravděpodobnost úspěchu a hlavně schopnost napsat kvalitní projekt. Grantové žádosti se jinými slovy stávají odbornou záležitostí. Např. v Praze pomáhá Akademie věd s grantovými projekty Karlově univerzitě, jinde jsou ke zpracování konkrétních grantových žádostí přizváni lidé s odpovídající zkušeností. Komise pro internacionalizaci se domnívá, že by vyučující na MU měli mít příležitost využívat služeb experta, který by byl důkladně seznámen s procesem grantových soutěží a s aktuálními trendy v podávání grantových přihlášek. Tato služba je dle Komise pro internacionalizaci obzvláště nutná v případě evropských a jiných zahraničních (příp. nečeských) grantových organizací. Vzhledem k budoucímu členství ČR v EU bude grantová politika ve větší míře koordinována s prioritami EU, a proto je potřebné se do budoucna spolehnout na informovaného odborníka.

Doporučení

- Vedení MU vytvoří místo poradce pro grantové žádosti. Poradcem bude někdo, kdo má v této oblasti zkušenosti a kontakty (tj. ne člověk, který se nepohybuje v univerzitním prostředí).

3.32 Fakultní a univerzitní stipendia

Stipendia pro cizince jsou další možností, jak přispět k internacionalizaci MU. Tito jedinci obohacují svou kulturou a odbornými znalostmi akademickou obec a zároveň přispívají ke zlepšení pověsti MU na svých domovských institucích.

Na MU existuje nezanedbatelný počet stipendií pro cizince. Přírodovědecká fakulta již několik let nabízí jak doktorandská tak i postdoktorandská stipendia. Pro cizince se zájmem o český jazyk jsou k dispozici stipendia na Filozofické fakultě v rámci FF samé i Kabinetu češtiny pro cizince. Od roku 2002 nabízí MU jako instituce jak doktorandská tak i postdoktorandská stipendia. Většina, i když ne všechna tato stipendia jsou koncipována tak, aby umožnila provádět na MU výzkum. Kromě těchto stipendií nabízí FSS jednorozční odbornou asistenturu. Ta se týká mladých postdoktorandů, kteří obdrží stipendium a mají ubytování zdarma. Kromě výzkumu je potom jejich povinností odučit dva předměty za semestr.

Tyto iniciativy přivedly na MU malý, ale významný počet mezinárodních studentů a badatelů a tím i zvýšily rozmanitost univerzity. Zvýšit počet těchto příležitostí je nanejvýš potřebné.

Hlavním problémem u postdoktorandských stipendií je znění cizineckého zákona, který u této kategorie badatelů vyžaduje pracovní víza. Doba, kterou vyřízení všech náležitostí a formalit trvá, je neuvěřitelná: přibližně dva měsíce k získání pracovního povolení z úřadu práce a dalších 6 (!) měsíců k získání pracovního víza.

Doporučení

- CZS bude hledat možnosti grantů pro doktorandská a postdoktorandská stipendia na MU
- Jednotlivé fakulty budou zavádět výzkumná stipendia pro zahraniční studenty a/nebo vysokoškolské pracovníky; tato stipendia by měla být nabízena všemi fakultami.
- Využití těchto grantů povede k vytváření učitelských míst (jako v případě FSS), a proto bude doporučováno pro svůj přínos fakultám a katedrám.
- Vedení MU bude hledat cesty s úřady práce a cizineckou policií, jak co nejvíce zkrátit dobu získání pracovních povolení a víz pro zahraniční studenty a akademické pracovníky.
- Rektor MU se pokusí ze své pozice senátora o provedení změn v cizineckém zákoně, který se dotýká všeobecně zahraničních studentů, konkrétně potom zahraničních zájemců o výzkum na MU a obzvláště vyučujících.

3.4 Služby pro zahraniční studenty

Důležitým aspektem internacionalizace jsou služby poskytované přijíždějícím zahraničním studentům. Ti sem mohou přijíždět na pouhé dva až tři týdny, ale i na celých pět až šest let. Současná situace na MU je velice nepřehledná a to v tom, že za studenty v diplomových programech jsou zodpovědná studijní oddělení fakult, za studenty programů Erasmus/Socrates, CESP a TESOL TE nese zodpovědnost CZS, stejně jako za studenty v rámci celouniverzitních bilaterálních dohod, které CZS spravuje, zatímco ostatní studenti spadají pod širokou řadu jiných orgánů, především pod studijní a/nebo mezinárodní oddělení na jednotlivých fakultách a v mnoha případech i pod jednotlivé katedry. Ve výsledku tedy nelze říci, že se všem zahraničním studentům poskytuje stejný balíček služeb, a jednání s nimi se velice liší. Rozdíly v jednání jsou samozřejmě nezbytné vzhledem k naprosto odlišným formám studia, které podstupují různé skupiny zahraničních studentů (obzvláště těch, kteří studují v diplomových programech), ale i tak se musí vyvinout větší úsilí v péči o tyto studenty v celouniverzitním měřítku. Oblasti, ve kterých by se mělo vyvinout větší úsilí, jsou dvě a týkají se příjezdu studentů na univerzitu a jejich ubytování na kolejích.

3.41 Péče o přijíždějící zahraniční studenty

3.411 Orientace

V zásadě by všichni mezinárodní studenti přijíždějící na MU měli projít orientačním procesem (stejně jako všichni čeští studenti, což je námět pro jinou debatu). Ten by je měl seznámit s univerzitou a především fakultou, na které budou trávit většinu času. Studentům by měla být ukázána dostupná vybavení a měl by se jim vysvětlit zkouškový systém, administrativní řízení (obzvláště v souvislosti s IS), předpisy a zvyky na koleji, společenské a jiné zvyklosti apod. Orientace by také měla studenty seznámit se zařízeními nacházejícími se mimo univerzitu (např. Zemská knihovna) a přiblížit jim vše, co může město Brno nabídnout. A konečně jim má také poskytnout základní „orientační balíček“ tiskových materiálů (informací o univerzitě a o městě, mapy apod.). V současnosti se tak děje jen na CZS ve vztahu k studentům v jeho přímé péči. Bohužel se často stává, že v průběhu semestru se objeví další studenti, kteří by se byli rádi zapojili do orientačních aktivit, ale o této možnosti se nedozvěděli.

Doporučení

- Zahraniční studenti budou v zásadě přijíždět na MU před začátkem semestru (s výjimkou těch, kteří nemohou v tuto dobu přijet např. z důvodu jiného konce semestru na domovské univerzitě apod.) tak, aby se mohli zúčastnit orientačních aktivit.
- Fakultní zahraniční a studijní oddělení budou spolupracovat více s CZS při zajišťování orientačních aktivit pro zahraniční studenty, za které jsou samy zodpovědné.

3.412 Zahraniční studentské centrum

Většina západoevropských a severoamerických univerzit má určitý druh centra pro zahraniční studenty, které je spojeno se zahraniční kanceláří, kde mohou studenti získávat informace, odpočívat, číst zahraniční tisk a časopisy, setkávat se s místními studenty, kteří s nimi

spolupracují a pomáhají jim, organizují výlety apod. Ve své podstatě se takové centrum nezabývá problémy akademického charakteru, ale poskytuje zahraničním studentům servis. V současnosti na MU nic takového neexistuje, jedním z důvodů je hrozivý nedostatek místa na univerzitě obecně. Po vytvoření nového kampusu a po mnohých přesunech s tím spojených by to už neměl být takový problém.

Doporučení

- MU vytvoří prostor pro malé studentské centrum v budově Lékařské fakulty po jejím přesunu do nového kampusu. Toto by mělo proběhnout zároveň s všeobecnou přeměnou budovy na ústřední místo pro setkávání studentů (počítačové centrum, určité společenské prostory pro studenty, malý bar/bufet, místnosti pro studentské organizace apod.)

3.42 Koleje

S rozrůstající se internacionalizací MU bude na univerzitních kolejích ubytován větší počet zahraničních studentů. To přinese samo o sobě nové nároky. Mnozí studenti budou přijíždět ze zemí se zcela odlišnými tradicemi a názorem na to, co znamená život na univerzitě, obzvláště s ohledem na pojem soukromí. Mnozí studenti budou ze zemí s odlišným semestrálním systémem, což bude znamenat příjezdy a odjezdy mimo obvyklou délku semestru na MU. Velice málo z nich bude umět česky. Pokud se mají tito studenti cítit na MU jako doma a mají ze svého pobytu získat co nejvíce, vyžádají si všechny tyto faktory novou otevřenost a flexibilitu ze strany zaměstnanců kolejí. Zde jsou především dvě oblasti, ve kterých musí dojít ke zlepšení, a to oblast kolejních předpisů (včetně postupů při stížnostech) a oblast jazykových znalostí.

3.421 Podmínky na studentských kolejích

Toto je složitá oblast pro diskusi, jelikož člověk velmi často slyší různé verze stejné události od zahraničních studentů a od správy kolejí. Je však jasné, že zaměstnanci kolejí považují některé praktiky za normální – např. volný vstup zaměstnanců na pokoje studentů, ubytování druhého studenta na pokoj, aniž by toto bylo dopředu oznámeno stávajícímu uživateli – které mnozí zahraniční studenti pokládají za naprosto nepřijatelné. Zahraniční studenti nemohou také pochopit, proč jsou některá zařízení přístupná českým studentům a ne i těm zahraničním. Studenti, kteří se zde účastní diplomových programů, nerozumí tomu, proč se musí během letních měsíců z koleje vystěhovat. Toto jsou jen náhodné příklady věcí, na něž si zahraniční studenti během posledních let stěžovali. Aby se předešlo nedorozumění, bylo by vhodné projednat a přichystat jasný soubor předpisů a směrnic, které by zajistily maximální průhlednost a maximální vstřícnost vůči zahraničním studentům.

Je třeba dodat, že mnohé z těchto problémů se netýkají jen zahraničních studentů, ale pociťují je i studenti čeští. V této souvislosti je také třeba poznamenat, že se situace zahraničních studentů ubytovaných na kolejích zkomplikuje a pravděpodobně zhorší, protože dochází ke změně pravidel přidělování kolejí. V blízké budoucnosti se jako důsledek této změny změní osazení kolejí, kdy většinu budou tvořit studenti prvních ročníků. Tato změna povede k velkému věkovému rozdílu mezi českými a zahraničními studenty. Změny ve složení kolejí

povedou také k tomu, že jen malé množství českých studentů bude mít delší zkušenost s pobytem na kolejích, a proto nebudou ve větší míře schopni pomoci zahraničním studentům s řešením situací, které život na koleji přináší. Bude to také znamenat, že nedojde ke společnému ubytování Čechů a cizinců na koleji.

Doporučení

- Vytvořit malou komisi ze zástupců kolejí a menz, CZS, zahraničních studentů a s účastí prorektorky pro oblast sociální péče o studenty, která prozkoumá sporné oblasti a dohodne se na způsobu vylepšení situace zahraničních studentů na kolejích.

3.422 jazykové znalosti

Toto je klíčový bod, o kterém se velice diskutuje. Podstata problému tkví v tom, že v současnosti jsou jazykové znalosti zaměstnanců, kteří jsou na kolejích nejvíce ve styku se zahraničními studenty, tj. referentky, které se studenty jednají denně a vrátí, nedostatečné. Je tedy velice pravděpodobné, že mnohé složité situace týkající se zahraničních studentů na kolejích vyvstávají právě z důvodu selhání komunikace na základní úrovni. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby měli zaměstnanci na těchto pozicích příslušné jazykové znalosti.

Doporučení

- Nové předpisy týkající se jazykových znalostí zaměstnanců kolejí by měly vzít v potaz akutní potřebu zlepšit jazykové znalosti na kolejích, obzvláště u těch zaměstnanců, kteří jsou v kontaktu se zahraničními studenty (a samozřejmě i s učiteli) nejvíce.

3.5 Publicita MU

Pod tímto velmi obecným titulkem se skrývají tři stěžejní oblasti, o kterých jednala Komise pro internacionalizaci. První oblast se týká propagačních tiskovin, druhá organizace konferencí a seminářů a třetí reprezentace univerzity v zahraničí.

3.51 Propagační tiskoviny

Většina členů Komise pro internacionalizaci vyjádřila nespokojenost se současnou praxí při získávání propagačních materiálů na MU. Většina těchto materiálů je připravována Útvarem vnějších vztahů na Rektorátu, některé materiály připravuje CZS. Pokud materiály potřebuje katedra nebo fakulta pro propagaci svých akcí (konference, semináře apod.) a obdarování hostů, musí si je koupit u Útvaru vnějších vztahů. To samé platí pro CZS, které si materiály připravené Útvarem pro v.v. musí zakoupit a naopak. Členové Komise pro internacionalizaci se domnívají, že tato praxe prodeje univerzitních propagačních materiálů, které slouží pouze propagaci univerzity a jejích aktivit, jiným univerzitním jednotkám je kontraproduktivní. Namísto podpory rozšiřování povědomí o MU tato politika vede k útlumu propagačních aktivit.

Doporučení

- ÚVV a CZS najdou systém, který zajistí, že materiály propagující MU budou fakultám a katedrám poskytovány zdarma. Zohledněny přitom budou základní potřeby fakult a konkrétní potřeby jednotlivých akcí.

3.52 Propagační předměty

I když to může znít triviálně, přejí si mnozí studenti a akademičtí pracovníci, kteří přijíždí na MU ze zahraničí, z naší univerzity odvézt nějaký suvenýr – tričko, hrnek, kalendář apod. CZS i jednotliví učitelé z Komise pro internacionalizaci se s podobnou situací několikrát v minulosti setkali, a proto by uvítali, kdyby MU zajistila výrobu omezeného množství kvalitních reklamních předmětů, které by byly na prodej veřejnosti. Pokud by výroba a zadání byla pro MU problémem, je možné angažovat specializovanou firmu. Pokud je problém s prodejními prostory, je možné prodej řešit smlouvou s knihkupectvím, které je umístěno v budově Rektorátu. Tyto uvedené návrhy mají za cíl především rozproudit debatu na téma tohoto typu propagace MU.

Doporučení

- Vedení MU zajistí pověřením vybrané firmy zhotovení reklamních předmětů, které budou nabízeny formou prodeje veřejnosti.. Termín: září 2003

3.53 Organizace konferencí a seminářů

Komise pro internacionalizaci se také stručně dotkla otázky, zdali na MU má být útvar, který by se zabýval organizací konferencí, seminářů apod., což je obvyklým jevem na většině západních univerzit a v ČR existuje například na Univerzitě Palackého v Olomouci. Podobné útvary se starají o profesionální organizaci akcí a tak dochází k úspoře času, který by jinak na organizaci museli vynaložit vyučující, kteří často ani nemají dostatek zkušeností s pořádáním podobných událostí.

Jedinou službou, která se blíží práci zmiňovaného profesionálního útvaru, je Konferenční centrum na Lékařské fakultě, které má na starosti Útvar pro vnější vztahy. Služby Konferenčního centra však nejsou “na klíč”, tj. neposkytují (zprostředkování) ubytování, stravování, dalších doprovodných aktivit apod., a v podstatě jsou omezeny jen na akce, které se konají přímo v Konferenčním centru.

Zdá se, že na MU existují dva postupy organizace konferencí. Ve většině případů se starají o organizaci fakulty a katedry samy. Profesionalita a časové nároky takové organizace závisí na tom, kolikrát se akce v režii dané fakulty či katedry koná (tzn. že jednorázové akce vyžadují mnohem více času a energie pro nezkušený tým a naopak události, které se pořádají častěji, nekladou na organizaci takové nároky). V některých případech fakulty využívají profesionálních služeb (např. FSS). Komise pro internacionalizaci dospěla k všeobecné shodě, že MU by velice prospěla existence nového útvaru pro organizaci konferencí a seminářů, tento útvar by však musel být plně profesionální. Tato možnost je však vnímána Komisí s velkou dávkou skepse.

Doporučení

- V současné době je pravděpodobně příliš brzy uvažovat o vzniku profesionální služby pro organizaci konferencí a seminářů. Na druhé straně je možné předpokládat, že počet akcí na MU vzroste úměrně zvyšování mezinárodnímu významu univerzity, a proto bude tuto otázku znovu nutné otevřít v horizontu dvou až tří let.

3.54 Reprezentace v zahraničí

Kromě rektorových návštěv zahraničních univerzit a mezinárodních sdružení probíhá reprezentace MU dvěma dalšími hlavními způsoby. Prvním je účast na konferencích profesních organizací, kterých se účastní zástupci zahraničních oddělení univerzit (EAIE v Evropě a NAFSA v USA) a na kterých se zástupci CZS setkávají s partnery MU a s nimi jednají o meziuniverzitní spolupráci, hledají nové kontakty a na seminářích a při různých panelových diskusích poskytují informace o MU. Druhým způsobem je účast na veletrzích vzdělávání v Rakousku a Německu. Na těchto akcích distribují zaměstnanci Útvaru pro vnější vztahy propagační materiály MU. Výše zmíněné dva typy prezentace MU probíhají bez jakékoliv společné koordinace a je otázkou, do jaké míry se překrývají a jak ve skutečnosti přispívá obzvláště účast na vzdělávacích veletrzích propagaci a internacionalizaci univerzity.

Doporučení

- CZS ve spolupráci s kancléřkou připraví společnou strategii zahraniční reprezentace MU

3.55 Webové stránky

I když celouniverzitní webové stránky nabízí neobyčejné množství informací v anglickém jazyce (viz 3.24), existují z pohledu univerzitní internacionalizace stále některé problémové oblasti. Mezi ty nejdůležitější patří přístup na stránky CZS a informace o studiu, konkrétně informace o tom, co může zahraniční zájemce na MU studovat a za jakých podmínek (v angličtině nebo jiných cizích jazycích).

3.551 Přístup na webové stránky CZS

V současné době obsahují celouniverzitní stránky MU www.muni.cz výchozí stránku v angličtině, která je duplicitním překladem stránky české. Jednotlivé kategorie na této výchozí stránce nejsou pro návštěvníka ze zahraničí dostatečně transparentní, aby se mohl dostat k informacím, které převážná většina uživatelů ze zahraničí hledá – tj. informace o možnostech studia na MU a dalších příležitostech pro zahraniční studenty, učitele a administrativní pracovníky. Na dobře fungujících domovských stránkách univerzit je zvykem, že jeden odkaz vede k zahraničnímu oddělení (“International office”): odkaz potom přenesení zahraničního zájemce na domovskou stránku zahraničního oddělení. Zahraniční uživatel tak musí provést jen dva kroky k tomu, aby našel stránky s požadovanými informacemi: nejdříve se připojí k celouniverzitní domovské stránce a z ní přejde přímo na zahraniční oddělení.

Na stránkách MU takový jednoduchý přístup nelze uplatnit. Stránky CZS jsou sice dosažitelné z celouniverzitních stránek, ale nepřímo přes další stupně – tj. přes “Organizational structure”, “Study, students” (tento odkaz je rozcestníkem nelogicky pro další výběr mezi “Studies in abroad” a odkazem na “Office for International Studies” až na konci stránky), “Local servers” (kde je odkaz na stránky CZS umístěn v kategorii “Other Departments”), “Page Index” (tento odkaz poněkud zmateně obsahuje link na “International Relations” a zároveň na “Information for International Students”) a konečně odkaz “Other activities” (který zahrnuje odkazy na programy CESP a TESOL TE společně s takovými odkazy, jako je “RECOTEX WWW server” a “Gaudeamus”). Uživatel se tedy nakonec na hledané stránky může dostat, ale až po vynaložení velkého úsilí. Naši zahraniční partneři a vyučující a studenti MU si nespočetněkrát stěžovali, že najít stránky CZS nebylo vůbec snadné v rámci členění celouniverzitních webových stránek. Výše zmíněná skupina matoucích odkazů působí kontraproduktivně vzhledem k hlavnímu účelu a cíli univerzitního informačního systému – tj. zpřístupňovat informace rychle a efektivně.

Doporučení

- Na domovské stránce MU, v obou jazykových verzích, bude přímý odkaz na stránky CZS. Na anglické stránce bude tento odkaz označen jako “International Office”, což je standardní mezinárodně používaný termín, který navede všechny zahraniční návštěvníky, kteří hledají všechny relevantní informace, jejichž zprostředkováním a publikací se na univerzitách zahraniční oddělení zabývají. V české verzi bude tento odkaz uveden pod termínem “Centrum zahraničních studií”. Termín: červen 2003

3.552 Studium v angličtině (či jiném cizím jazyce)

V této oblasti jsou dva problémy.

1. Je spíše ironií, že ačkoliv je tolik dokumentů na webových stránkách MU v angličtině a plný popis kurzů nabízených na MU je přístupný v angličtině, je pro potencionální zahraniční studenty těžké zjistit, co se vlastně nabízí v angličtině (spíše než v češtině), a při nejedné příležitosti si tak vytvoří dojem, že anglicky mohou studovat všechno. Je to proto, že když navštívíte stránku „Studium, studenti“ v anglické verzi, tato stránka neobsahuje žádné informace, které by studentům pomohly pochopit, co by mohli na MU studovat. Není to překvapivé, jelikož stránka je v zásadě překladem stránky české – která je samozřejmě určena českým studentům a cizincům (převážně Slovákům), kteří mohou na univerzitě navštěvovat jakýkoliv kurz, protože rozumí česky. Jinými slovy většina informací je pro zahraniční studenty přinejmenším nadbytečná a v každém případě vysoce a kontraproduktivně zavádějící.

2. Jelikož neexistuje centralizovaný systém pro dotazy o studiu zahraničních studentů, tito studenti obvykle posílají dotazy na jakýkoliv počet adres. Výsledkem je, že se hodně času ztratí vzkazy preposílanými sem a tam, dokud se nedostanou ke správnému adresátovi (dostanou-li se vůbec).

Doporučení

- ÚVT přestaví sekci „Study, Students ” na webových stránkách tak, aby byla pro cizince opravdu k užitku. Termín červen 2003
- UVT zajistí, aby se u každého kurzu v ISu jasně označilo, v jakém jazyce se nabízí. Termín: září 2003
- Realizovat přímý odkaz na domovskou stránku CZS ohledně dotazů na studium, kde bude jasně řečeno, komu se má poslat ten který druh dotazu na studium. Termín: červen 2003
- Realizovat odkaz na domovskou stránku každé fakulty, kde šest týdnů před začátkem každého semestru bude seznam všech kurzů, které fakulta v nadcházejícím semestru nabízí v cizím jazyce. Domovská stránka CSZ bude také obsahovat seznam těchto kurzů a odkaz na seznamy fakult. Termín: srpen 2003

4. Nástroje pro zefektivnění procesu internacionalizace

V předchozí sekci jsme probrali oblasti, ve kterých je třeba učinit kroky pro realizaci internacionalizace společně s konkrétními doporučeními pro uskutečnění potřebných změn. V této sekci bychom rádi popsali různé mechanismy, které urychlí proces internacionalizace na MU.

4.1 Zefektivnění stávajících výměnných programů

V rámci EU, střeoevropských uskupení a dalších organizací existují různé programy pro podporu mobility studentů i učitelů. Některé z nich také poskytují finanční podporu pro jiné aktivity (např. vytváření intenzivních programů, překlady apod.). Tyto programy již významně přispěly k internacionalizaci MU, nicméně v důsledku neznalosti všech možností, které tyto programy nabízejí, nedochází k jejich plnému využití.

4.11 SOCRATES/ERASMUS

Zájem o program Socrates/Erasmus vzrostl dramaticky – v akademickém roce 2002/2003 vycestuje cca 390 studentů na partnerské univerzity na dobu jednoho nebo dvou semestrů. (V této souvislosti je nutné uvést, že počty zahraničních studentů přijíždějících v rámci tohoto programu na MU jsou mnohem nižší, dokonce nižší než je průměr na českých univerzitách. Tento fakt je způsoben nedostatkem vhodných předmětů a programů v cizích jazycích.) Počet vyučujících, kteří mobility v rámci programu využívají, je mnohem nižší. Z objektivních příčin tohoto jevu je příčinou hlavní malá finanční podpora pro učitelské mobility. Možným řešením pro zvýšení počtu vyjíždějících učitelů je přispívání na tyto mobility z katederních a fakultních fondů nebo prostřednictvím grantů. Učitelské mobility jsou nesmírně cenné pro vytváření a upevňování spolupráce se zahraničím. Obzvláště dva postupy mohou přispět ve zvýšené míře k internacionalizaci univerzity.

- 1) Vyjíždějící učitelé mohou na hostitelské univerzitě zůstat dva týdny, což jim umožní odučit intenzivní kurz s kreditovým ohodnocením pro studenty. Ve skutečnosti tuto praxi některé univerzity vyžadují.
- 2) Výměnné pobyty poskytují ideální příležitost pro naplánování společných projektů.

Program Socrates/Erasmus může také přispět k internacionalizaci dvěma dalšími neopomenutelnými způsoby. Prvním je možnost finanční podpory pro překlady, což v praxi znamená přípravu studijního materiálu pro předměty vyučované v angličtině (včetně zhotovení celých čítanek). Druhou možností je příprava Intenzivních programů (tj. speciální kategorie projektů, které umožňují studentům účast na krátkých intenzivních kurzech v zahraničí, na jejichž přípravě se podílí několik univerzit z různých zemí.

Doporučení

- Katedry zintenzivní svou účast na programu Socrates/Erasmus, obzvláště zvýší učitelskou mobilitu v rámci tohoto programu a účast v Intenzivních programech.
- CZS se bude snažit o větší informovanost kateder o možnostech programu Socrates/Erasmus.

4.12 Další programy EU

Tato kategorie zahrnuje celou řadu programů, včetně dalších podprogramů Socrates (Comenius, Lingua, Grundtvik), samostatných programů jako je LEONARDO a nových programů (např. Erasmus World). Vzhledem k existujícím programům zůstává MU ve velké míře pozadu za Karlovou univerzitou a v některých případech i za Univerzitou Palackého.

Doporučení

- CZS bude iniciovat semináře, na kterých vysvětlí podstatu a fungování již existujících programů tak, aby se účast na těchto programech výrazně zvýšila.
- CZS a Komise pro internacionalizaci bude spolupracovat s jednotlivými katedrami a/nebo fakultami na vytvoření jednoho nebo více programů, které by mohly být součástí Evropského magisterského programu (viz 3.121)

4.13 CEEPUS

Na MU je jen několik kateder, které se programu CEEPUS účastní. Program samotný má však velký potenciál vzhledem k internacionalizaci univerzity. Zaprvé je to program určený pro středoevropské země, čímž je předurčen pro cíl internacionalizace MU stát se vedoucí univerzitou v tomto regionu. Zadruhé program zahrnuje studentskou i učitelskou mobilitu, na rozdíl od programu Socrates/Erasmus však dává větší důraz na mobilitu učitelů. Finanční podpora učitelů je v rámci tohoto programu velmi štědrá a povinností učitelů je odučit kreditový kurz na hostitelské univerzitě. Tím je program CEEPUS velmi vhodným nástrojem pro obohacení nabídky předmětů vyučovaných v angličtině.

Doporučení

- CZS bude iniciovat konání seminářů, na kterých bude fungování programu CEEPUS vysvětleno. CZS zároveň pomůže s vyhledáváním možných partnerů na partnerských středoevropských univerzitách (viz 5.41).

4.2 Lepší využití Transformačních a rozvojových programů MŠMT

4.21 Nové předměty a diplomové programy

Rozvojové programy MŠMT jsou obzvláště vhodným prostředkem pro získání financí na zavádění nových předmětů a celých diplomových programů v angličtině nebo v jiných cizích jazycích, protože tyto finanční prostředky mohou být použity na celou škálu aktivit, tj. odměny, nákup knih a materiálu, příprava překladů čítanek, konference a publikace. Doposud byly tyto programy jen minimálně využívány pro účely internacionalizace.

Doporučení

- CZS ve spolupráci s Komisí pro internacionalizaci bude podporovat intenzivnější využívání těchto programů pro potřeby internacionalizace

4.22 Studentská mobilita

V rámci Transformačních a rozvojových programů od r.2002 poskytuje MŠMT finanční podporu studentským mobilitám, které se uskutečňují na základě bilaterálních nebo fakultních dohod. CZS v listopadu a březnu každého roku předkládá Ministerstvu projekt, který je součástí celkového projektu MU. V letošním roce je výše schválených prostředků na studentské mobility 3,5 mil. Kč. Tato suma by však mohla být výrazně vyšší, protože fakulty a katedry nevyužívají svých dohod, které umožňují studentskou mobilitu. V jiných případech nedošlo k podpisu připravených fakultních smluv.

Doporučení

- CZS poskytne konkrétní detaily a instrukce fakultám a katedrám, aby mohly efektivně využít možností podpory studentských mobilit. Informace budou poskytovány s časovým předstihem tak, aby fakulty mohly připravit a zajistit všechny potřebné materiály.

4.3 Prohloubení spolupráce se zahraničními univerzitami

Výborné příležitosti pro propagaci internacionalizace MU nabízejí nejrůznější druhy dohod o spolupráci. Nejdůležitějšími z nich jsou bilaterální dohody a dohody o členství univerzity v sítích.

4.31 Bilaterální smlouvy

Otázka bilaterálních dohod je složitá. V současnosti existuje přibližně 65 celouniverzitních dohod; mnohé z nich obsahují poddohody náležející jednotlivým fakultám či katedrám. Kromě toho existuje významný počet samostatných dohod mezi fakultami. CZS se loni pokusila na základě průzkumu na všech fakultách stanovit, které dohody jsou vlastně platné a

kteří ne; podle těchto zpráv, je něco mezi čtvrtinou a třetinou všech dohod pravděpodobně neúčinných. Tento rok CZS znovu tyto informace o této otázce sbírá s cílem následně ukončit ty dohody, které se nejeví jako funkční.

Mnohé z těchto bilaterálních dohod se zdají být smluvně zajištěné a funkční, přičemž jsou však udržovány jen na základě kontaktů mezi jedním či dvěma profesory na každé straně. Ačkoliv to může být přínosné na katederní úrovni, na fakultní a univerzitní úrovni existuje nebezpečí, že se z těchto dohod stanou prázdné kusy papíru, jakmile zainteresovaní jedinci přejdou na jinou univerzitu či odejdou do důchodu. Z tohoto důvodu by měl být strategií univerzity (a CZS) i fakult rozvoj pevnějších vazeb s menším počtem univerzit namísto rozvoje omezených a neurčitě vymezených vazeb s větším počtem univerzit.

Bilaterální dohody jsou obvykle uzavírány ze dvou hlavních důvodů, tj. podpořit mobilitu a výzkumnou spolupráci studentů a učitelů. Do této kategorie ovšem patří i zvláštní kategorie smluv, kterou jsou bilaterální dohody s univerzitami, se kterými je snaha vytvořit pevnější spojení. Tyto bilaterální vztahy se tradičně nazývají „družby“.

Fakulty samozřejmě mohou samy za sebe uzavírat dohody s jinými fakultami: Rektorát (zastoupený CZS) nemusí být v této věci angažován. V některých případech je však vhodné konzultovat uzavírání dohod s CZS. Objeví-li se např. otázky týkající se znění dohod, CZS je může probrat s právním oddělením.

Další důležitou oblastí jsou studentské výměny. Jestliže je dohoda uzavřena s univerzitou v zemi mimo Evropu, existuje kromě prominutí studentských poplatků řada možností (např. začlenění hrazení ubytování a stravování do dohody), které zajistí, že student MU bude mít z dohody větší materiální prospěch. CZS se opět v tomto směru může podělit o své zkušenosti. Univerzitní předpisy v každém případě stanovují, že kopie každé podepsané dohody musí být zaslána CZS.

Doporučení

- CZS připraví konečný seznam platných dohod na MU, včetně dohod uzavřených na fakultní úrovni.
- Fakulty a katedry se budou radit s CZS při přípravě nových bilaterálních dohod.

4.311 „Družby“

V současnosti se v kategorii družebních univerzit nachází osm univerzit: Bratislava, Vídeň, Řezno, Greifswald, Wrocław, Katowice, Poznaň a Szeged. Momentálně je hlavním znakem dohod, který vztahy s těmito univerzitami činí „zvláštními“, skutečnost, že jsou dohody s každou z univerzit uzavřeny na určitý počet „člověkodní“ ročně – tj. na počet dní, které jsou k dispozici pro výměnu učitelů mezi oběma institucemi. Ubytování a diety platí hostitelská univerzita, zatímco vysílající univerzita hradí cestovné.

Původ tohoto zvláštního vztahu mezi MU a družebními univerzitami nespočívá v žádném druhu univerzitní strategie, ale tyto vazby se spíše, jak se zdá, vyvinuly zcela nahodile během mnoha let, v některých případech dokonce před rokem 1989. Jako skupina jsou nicméně velice cenným přínosem. Pokud se má MU stát vedoucí univerzitou ve středoevropském regionu, musí vytvořit pevné vazby s dalšími podobnými institucemi tohoto regionu. Jedním z doporučení hostujících poradců projektu „Univerzity“ Salcburského semináře byla právě orientace na regionální partnery, a to poprvé ve zprávě z roku 1999 a opětovně ve zprávě

z roku 2001. Jednou z nejlepších cest, jak tato doporučení splnit, by bylo mírné rozšíření zvláštních vazeb s omezeným počtem vybraných univerzit v regionu střední Evropy. Za těchto okolností máme dva cíle: v každé zemi středoevropského regionu mít alespoň jednu partnerskou univerzitu a ve větších zemích dvě nebo tři a rozvíjet s nimi mnohonásobné vazby v oblasti výměn a výzkumu. CZS v současnosti plánuje rozvíjet takovéto vztahy s Pécskou univerzitou, která je patrně jednou z nejdynamičtějších maďarských univerzit. Kromě toho zůstává více méně formalitou dohoda s univerzitou v německém Marburgu, která byla uzavřena před rokem a půl; tato instituce by mohla být také velice vhodným partnerem pro rozvinutí družebních vztahů.

Doporučení

- CZS a Komise pro internacionalizaci vypracují kompletní strategii „družební“ spolupráce pro MU.

4.32 Univerzitní sítě

V současnosti je MU členem dvou hlavních univerzitních sítí – Utrechtské sítě a Skupiny univerzit Compostela. Prostřednictvím CZS je MU aktivním členem obou sítí a je zapojena do práce různých zvláštních. Ředitel CZS je členem výkonné rady sítě Compostela Group.

V minulosti se hlavní aktivity těchto sítí soustředily na mobility studentů a učitelů v Evropě, USA a v Austrálii a na letní školy a mobility administrativních pracovníků. Stále větší měrou se však tyto sítě podílejí na čistě akademických aktivitách, a to formou zvláštních zájmových skupin, které přivádí dohromady učitele zabývající se výzkumem v určitých oblastech, stejně jako přípravou návrhů na společné diplomové programy (viz 3.121).

Doporučení

- CZS bude pokračovat v práci v rámci těchto dvou univerzitních sítí za účelem podpory rostoucí spolupráce, obzvláště v oblasti výzkumu a sdílených diplomových programů.

5. Priority (krátkodobé)

Doporučení obsažená v této zprávě zahrnují kroky, které vyžadují téměř okamžité jednání, až po aktivity, které budou realizovány v průběhu nadcházejících třech až čtyřech let. V této sekci se budeme zabývat jen těmi doporučeními, která vyžadují okamžité jednání – tj. vyžadující provedení prvních opatření již v roce 2003 (ačkoliv některé – např. jazykové kurzy – mohou pokračovat i v nadcházejících letech) a která musí být plně nebo částečně financována z letošního rozpočtu.

Vzhledem k obrovským rozdílům mezi jednotlivými fakultami je možné, že ne všechny fakulty budou vyžadovat či potřebovat, aby byly ve stejné míře zahrnuty do následujících

aktivit. Z tohoto důvodu by měla každá fakulta stanovit své priority s ohledem na níže uvedené tři možnosti.

Doporučení

- Komise pro internacionalizaci na základě potřeb vyjádřených jednotlivými fakultami a finanční podpory, která je k dispozici z rozpočtu, vypracuje kritéria pro rozdělování fondů pro tyto účely.

5.1 Příprava jazykových předpokladů pro zavedení předmětů/programů v cizích jazycích na jednotlivých fakultách

I když je velké množství vyučujících schopno komunikovat v cizích jazycích, je všeobecně kompetence pro cizojazyčnou výuku velmi malá. Komise pro internacionalizaci navrhuje, aby každá fakulta vybrala učitele, kteří budou vyučovat nové kurzy a předměty v cizích jazycích, především však předměty v rámci nových magisterských programů v cizích jazycích (některé fakulty již tak učinily). Na základě individuálních požadavků by tito učitelé navštěvovali jazykovou výuku – buď zde na MU, na soukromých jazykových školách, nebo v některých případech v zahraničí formou krátkých intenzivních kurzů.

5.2 Zlepšení jazykových schopností administrativních pracovníků

Znalosti cizích jazyků u administrativních pracovníků (zvláště studijní a mezinárodní oddělení na fakultách, fakultní knihovny, koleje) budou nezbytností, obzvláště s výhledem do budoucna, kdy dojde ke zvýšení počtu zahraničních studentů na MU. Příprava administrativních pracovníků musí začít již nyní. Ředitel CZS konzultoval s Mgr. Petrželkovou obsah všech pracovních funkcí na MU a společně předběžně ustanovili, které funkce vyžadují jazykovou vybavenost a na jaké úrovni. Po schválení budou tyto předpoklady zahrnuty do nových popisů pracovních funkcí, přičemž budou přijata opatření, která budou sledovat, zdali stávající pracovníci v jednotlivých funkcích disponují požadovanými znalostmi. Bezprostřední starostí v letošním roce je však zajištění jazykových kurzů pro ty pracovníky, jejichž jazykové znalosti neodpovídají novým předpokladům jejich pracovní funkce. Na základě individuálních požadavků by tito lidé navštěvovali jazykovou výuku – buď zde na MU nebo na soukromých jazykových školách.

5.3 Podpora přednáškových pobytů hostujících vyučujících ze zahraničí

Intenzivní kurzy vyučované zahraničními učiteli jsou v krátkodobém výhledu jedním z nejlepších způsobů, jak navyknout a připravit studenty k výuce v cizím jazyce a zároveň prohloubit spolupráci se zahraničními univerzitami. Komise pro internacionalizaci MU se domnívá, že v tomto a příštím akademickém roce by finanční prostředky byly uplatněny na tyto typy kurzů, přednostně na krátké intenzivní kurzy, které by byly součástí studijních programů – tj. ohodnoceny v rámci kreditního systému.

6. Závěr

Aby mohlo dojít k realizaci v této zprávě uvedených doporučení, bude nutné dále pokračovat v dosavadní činnosti v rámci Komise pro internacionalizaci. Komise (nebo pracovní skupiny, které budou Komisí ustaveny) bude mít čtyři hlavní úkoly: najít uspokojivá řešení pro některé z doporučení (např. rozvoj transdisciplinárních programů), ve spolupráci s vedením MU vypracovat finanční rozpočet internacionalizace (včetně zohlednění úspěšnosti ve finančních koeficientech pro fakulty), sledovat zavádění doporučených kroků v praxi a sloužit jako ústřední jednotka pro diskuse nad internacionalizačními tématy a budoucí kroky v této oblasti.

Výše uvedené bude v praxi znamenat, že činnost Komise není zdaleka u konce. V jistých ohledech tato činnost ve skutečnosti teprve začíná. Na začátku této zprávy bylo řečeno, že proces internacionalizace se stal celosvětovým trendem a že rozvoj a uplatnění internacionalizace je pro naši univerzitu nutností, pokud má být MU v budoucnu vnímána jako významná instituce. Je zajímavou shodou okolností, že v den, kdy tato zpráva byla dokončována, došlo k znovuzvolení profesora I. Wilhelma jako rektora Karlovy univerzity. Prof. I. Wilhelm ve svém projevu po znovuzvolení nastínil program pro své druhé období ve funkci rektora Univerzity Karlovy. Kupodivu je jeho prioritou pro nadcházející tři roky – internacionalizace Karlovy univerzity!

Cílem této zprávy bylo zmapovat stav, ve kterém se MU vzhledem k internacionalizaci nachází, a stanovit nejlepší způsoby, jak tento proces na fakultní a univerzitní úrovni zkvalitnit a zefektivnit. Dle našeho zjištění jsme v České republice první univerzitou, která se tohoto úkolu chopila, tak jako jsme byli první v mnoha dalších oblastech, jako je zavádění systému evropských kreditů a bakalářského a magisterského studia. Doufáme, že tato zpráva povede k dalšímu primátu Masarykovy univerzity – přijetí komplexní strategie internacionalizace univerzity, která naší univerzitu posune rychle dopředu směrem k novému horizontu vyššího vzdělávání 21. století.

Harmonogram

2002/2003

- červen 2003: Na domovské stránce MU, v obou jazykových verzích, bude přímý odkaz na stránky CZS. Na anglické stránce bude tento odkaz označen jako "International Office", což je standardní mezinárodně používaný termín, který navede všechny zahraniční návštěvníky, kteří hledají všechny relevantní informace, jejichž zprostředkováním a publikací se na univerzitách zahraniční oddělení zabývají. V české verzi bude tento odkaz uveden pod termínem "Centrum zahraničních studií".
- červen 2003: ÚVT přestaví sekci „Study, Students” na webových stránkách tak, aby byla pro cizince opravdu k užítku.
- červen 2003: realizovat přímý odkaz na domovskou stránku CZS ohledně dotazů na studium, kde bude jasně řečeno, komu se má poslat ten který druh dotazu na studium.
- do června 2003 rozhodne vedení MU a fakult o šíři finanční podpory pro zlepšení jazykových schopností svých pracovníků. [3.232]
- Komise pro internacionalizaci na základě potřeb vyjádřených jednotlivými fakultami a finanční podpory, která je k dispozici z rozpočtu, vypracuje kritéria pro rozdělování fondů pro účely internacionalizace v kal. r. 2003. [5]
- do června 2003 CZS ve spolupráci s CJV a Jazykovou školou při FF připraví směrnice pro kurzy angličtiny pro učitele a administrativní pracovníky MU [3.222, 3.223, 3.224]
- srpen 2003: realizovat odkaz na domovskou stránku každé fakulty, kde šest týdnů před začátkem každého semestru bude seznam všech kurzů, které fakulta v nadcházejícím semestru nabízí v cizím jazyce. Domovská stránka CSZ bude také obsahovat seznam těchto kurzů a odkaz na seznamy fakult.
- do září r.2003 dojde k dohodě o uznávání konkrétních jazykových zkoušek pro jednotlivé pracovní funkce na MU a také o možnosti vytvoření jazykových zkoušek na univerzitě [3.231]
- do září 2003 rozhodnou jednotlivé pracoviště a fakulty, kteří pracovníci dostanou finanční podporu – na základě stanovených priorit – pro účast na jazykových kurzech.
- do září fakulty a katedry vyberou učitele, kteří se zúčastní výuky v různých typech jazykových kurzů, přičemž půjde o učitele kurzů, které se budou vyučovat v angličtině. Kurzy začnou co nejdříve a poběží do r.2004. [3.22]
- září 2003: ÚVT zajistí, aby se u každého kurzu v ISu jasně označilo, v jakém jazyce se nabízí.

- bude vytvořen malý tým, který budou tvořit mimo jiné nejméně dva rodilí mluvčí (jako jazykoví poradci v oblasti angličtiny), který důkladně zreviduje anglickou terminologii používanou na MU. CZS by mělo být součástí tohoto týmu, který bude také spolupracovat s kancléřkou. Tento plán by měl vést nejen ke standardizaci terminologie, ale také k vytvoření dvojjazyčného „slovníčku“ univerzitní terminologie, jenž by měl být dostupný všem - akademickým pracovníkům, studentům, administrativě, překladatelům – a to online. Termín: září 2003 [3.241]

do konce r. 2003

- bude dopracován systém jazykových požadavků pro administrativní pozice na MU. [3.231] Nové předpisy týkající se jazykových znalostí zaměstnanců kolejí by měly vzít v potaz akutní potřebu zlepšit jazykové znalosti na kolejích, obzvláště u těch zaměstnanců, kteří jsou v kontaktu se zahraničními studenty (a samozřejmě i s učiteli) nejvíce. [3.422]

- vytvoří personální oddělení Rektorátu platový systém pro administrativní funkce, který zohlední jazykové schopnosti. Zároveň určí časový harmonogram, v rámci kterého budou muset relevantní pracovníci získat definované jazykové znalosti. [3.232]

2003/2004

- jazykové katedry se budou ucházet o akreditaci bak. i mag. programů v cizích jazycích [3.111, 3.112]

- všechny fakulty zajistí, že jejich doktorandské programy budou akreditovány v cizím jazyce (ve většině případů pravděpodobně v angličtině) [3.113]

- CZS založí pracovní skupinu, která prozkoumá možnosti a podmínky pro vznik většího množství letních škol. Tyto školy budou poskytovat přenositelné kredity. [3.132]

- vyžadovat zavedení dvojjazyčných nápisů po celé univerzitě alespoň ve dvou jazycích, tj. v češtině a angličtině. Aplikace tohoto opatření proběhne až po standardizaci terminologie, jak bylo doporučeno v bodě 3.241. Dvojjazyčné nápisy budou na univerzitě umístěny na začátku ak.r. 2004/2005. [3.243]

2004/2005

- bak. i mag. programy kateder jazyků akreditovaných v cizích jazycích by měly být už nabízeny [3.111, 3.112]

- doktorandské programy akreditovány v angličtině by měly být už nabízeny [3.113]

- každá fakulta vytvoří alespoň jeden magisterský diplomový program v anglickém jazyce. Větší fakulty takové programy zavedou alespoň dva. [3.112]

- MU vytvoří alespoň tři nové mezioborové magisterské diplomové programy v anglickém jazyce, které budou zahrnovat dvě nebo více fakult. Centrum zahraničních studií a Komise pro internacionalizaci budou iniciovat vytipování oblastí, ve kterých by mohli vyučující mezioborově spolupracovat. [3.112]
- do léta r. 2005 vznikne alespoň jedna další letní škola. [3.132]
- všechny fakulty vytvoří dostatečný počet kurzů na magisterské úrovni, které poskytnou zahraničním studentům minimální základ pro to, aby na fakultách mohli alespoň jeden semestr studovat. Tyto kurzy budou otevřeny v ak.r. 2004/2005 až 2005/2006 [3.141]
- magisterské diplomové programy v anglickém jazyce by měly být už nabízeny [3.112]
- nové mezioborové magisterské diplomové programy v anglickém jazyce by měly být už nabízeny [3.112]
- dvojjazyčné nápisy budou na univerzitě umístěny na začátku ak.r. 2004/2005. [3.243]

2005/2006

- otevření dalších kurzů v angličtině, aby na fakultách mohli zahraniční studenti alespoň jeden semestr studovat [3.141]
- od ak.r. 2005/2006 bude mít každý absolvent MU (na magisterské úrovni) absolvováno buď zahraniční jednosemestrální či vícesemestrální studium, nebo bude mít za sebou minimálně jednoměsíční zahraniční stáž. Alternativou bude absolvování alespoň dvou cizojazyčných předmětů na MU. [3.21]
- v současné době je pravděpodobně příliš brzy uvažovat o vzniku profesionální služby pro organizaci konferencí a seminářů. Na druhé straně je možné předpokládat, že počet akcí na MU vzroste úměrně zvyšování mezinárodnímu významu univerzity, a proto bude tuto otázku znovu nutné otevřít v horizontu dvou až tří let (2005/2006). [2.52]

Úkoly bez časového určení

Pro Komisi pro internacionalizaci a CZS

- CZS a Komise pro internacionalizaci bude spolupracovat s jednotlivými katedrami a/nebo fakultami na vytvoření jednoho nebo více programů, které by mohly být součástí Evropského magisterského programu (viz 3.121) [4.12]
- CZS a Komise pro internacionalizaci vypracují kompletní strategii „družební“ spolupráce pro MU. [4.311]

Pro CZS, pro CZS a fakulty

- CZS bude usilovat v rámci Utrechtské sítě na sestavení návrhů sdílených programů, přičemž bude úzce spolupracovat s dotýcnými fakultami a katedrami MU [3.121]

- CZS naváže kontakt s Magdeburskou univerzitou, aby se mohla rozvinout možnost zavedení magisterského programu Evropských studií [3.121]
- Na MU bude zaveden alespoň jeden Evropský magisterský program, a to buď prostřednictvím Utrechtské sítě nebo jiným způsobem [3.121]
- CZS rozšíří nabídku programu CESP o několik dalších kurzů [3.131]
- CZS bude hledat možnosti grantů pro doktorandská a postdoktorandská stipendia na MU [3.32]
- zahraniční studenti budou v zásadě přijíždět na MU před začátkem semestru (s výjimkou těch, kteří nemohou v tuto dobu přijet např. z důvodu jiného konce semestru na domovské univerzitě apod.) tak, aby se mohli zúčastnit orientačních aktivit. [3.411]
- fakultní zahraniční a studijní oddělení budou spolupracovat více s CZS při zajišťování orientačních aktivit pro zahraniční studenty, za které jsou samy zodpovědné. [3.411]
- CZS a ÚVV najdou systém, který zajistí, že materiály propagující MU budou fakultám a katedrám poskytovány zdarma. Zohledněny přitom budou základní potřeby fakult a konkrétní potřeby jednotlivých akcí. [3.51]
- CZS ve spolupráci s kancléřkou připraví společnou strategii zahraniční reprezentace MU [3.53]
- CZS se bude snažit o větší informovanost kateder o možnostech programu Socrates/Erasmus. [4.11]
- CZS bude iniciovat semináře, na kterých vysvětlí podstatu a fungování již existujících programů tak, aby se účast na těchto programech výrazně zvýšila. [4.12, 4.13]
- CZS poskytne konkrétní detaily a instrukce fakultám a katedrám, aby mohly efektivně využít možností podpory studentských mobilit. Informace budou poskytovány s časovým předstihem tak, aby fakulty mohly připravit a zajistit všechny potřebné materiály. [4.22]
- CZS připraví konečný seznam platných dohod na MU, včetně dohod uzavřených na fakultní úrovni. [4.31]
- fakulty a katedry se budou radit s CZS při přípravě nových bilaterálních dohod. [4.31]
- CZS bude pokračovat v práci v rámci dvou univerzitních sítí (Compostela Group of Universities a Utrecht Network) za účelem podpory rostoucí spolupráce, obzvláště v oblasti výzkumu a sdílených diplomových programů.[4.32]
- Ve spolupráci s vedoucí osobního oddělení Rektorátu MU a s kvalifikovanými učiteli cizích jazyků dojde k vypracování jazykových předpokladů, kterou budou vyžadovány u budoucích učitelů. [3.221]

Pro fakulty

- vedoucí doktorandských prací zváží možnost spolupráce se zahraničními kolegy. Navázat spolupráci v oblasti dvojího vedení doktorátu mohou obzvláště ti vyučující, kteří mají kontakty s francouzskými univerzitami. [3.122]
- u fakult, kde doktorandské programy zahrnují výuku v rámci konkrétních předmětů, které musí studenti absolvovat, zváží fakulty a katedry zavedení alespoň jednoho předmětu v angličtině v rámci svých doktorandských programů (viz 3.21) [3.142]
- fakulty najdou možnosti, jak vytvořit další programy, přičemž přihlédnou k možnosti mezifakultní spolupráce
- fakulty / katedry zvýší počet předmětů a kurzů vyučovaných zahraničními vyučujícími. Kromě většího množství žádostí o stipendisty Fulbrightovy nadace (Fulbrightova nadace uvítá žádosti o vyučující z jiných oborů, než je tradiční literatura a americká studia) budou fakulty využívat kontaktů se zahraničními partnery tak, aby vznikly pravidelné výměny vyučujících s cílem uskutečňovat výuku krátkodobých intenzivních kurzů. [3.15]
- Zahraniční vyučující, kteří budou zváni k výuce odborných předmětů, budou katedry vybírat tak, aby jejich předměty vyplnily mezery ve studijních programech, kde to bude možné. Hostující lektori by tak namísto volitelných předmětů vyučovali tyto předměty spíše v rámci povinně volitelné části studijního plánu. Tito vyučující budou v ideálním případě předními odborníky ve své oblasti. [3.15]
- jednotlivé fakulty budou zavádět výzkumná stipendia pro zahraniční studenty a/nebo vysokoškolské pracovníky; tato stipendia by měla být nabízena všemi fakultami [3.32]
- Katedry zintenzivní svou účast na programu Socrates/Erasmus, obzvláště zvýší učitelskou mobilitu v rámci tohoto programu a účast v Intenzivních programech. [4.11]

Pro vedení MU

- Koncepce podrobnějšího rozvoje oblasti výzkumu z hlediska internacionalizace univerzity by mělo být předmětem diskuse vedení MU. [3.3]
- vedení MU vytvoří místo poradce pro grantové žádosti. Poradcem bude někdo, kdo má v této oblasti zkušenosti a kontakty, ne člověk, který se nepohybuje v univerzitním prostředí [3.31]
- vedení MU bude hledat cesty s úřady práce a cizineckou policií, jak co nejvíce zkrátit dobu získání pracovních povolení a víz pro zahraniční studenty a akademické pracovníky. [3.32]
- MU vytvoří prostor pro malé studentské centrum v budově Lékařské fakulty po jejím přesunu do nového kampusu. Toto by mělo proběhnout zároveň s všeobecnou přeměnou budovy na ústřední místo pro setkávání studentů (počítačové centrum, určité společenské prostory pro studenty, malý bar/bufet, apod.) [3.412]

- v současnosti zvažuje Jazyková škola při FF rozšíření své činnosti o překladatelské služby. MU by měla s Jazykovou školou spolupracovat na založení a správě databáze překladatelů, jejichž činnost bude mít doporučení pro univerzitní potřeby [3.422]

Pro rektora MU

- Rektor MU se pokusí ze své pozice senátora o provedení změn v cizineckém zákoně, který se dotýká všeobecně zahraničních studentů, konkrétně potom zahraničních zájemců o výzkum na MU a obzvláště vyučujících. [3.32]